ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 169 (6098)
АВГУСТЫН
22
ВТОРНИК
1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

„Уhалагдадаг газарые бүрин хүсэдөөр хэрэглэхын ба хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые механизацилха ябадалые hайжаруулхын зорилгоор уhалууриин шэнэ системэдэ орохо тухай" СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол хадаа байгаалиие шэнэдхэн хубилгахын түлөө, коммунистическэ байгуулалтын интересүүдтэ байгаалиин хүсые мэдэлдээ абахын түлөө советскэ арадай тэмсэлэй түүхэдэ шэнэ гайхамшагта хуудаhа нээжэ үгэнэ.

„ПРАВДА".

СЕЛЬКОРНУУДАЙ ДАЙШАЛХЫ ЗОРИЛГО

Социалистическэ хүдөө ажахые бүри хүсэтэйгөөр хүгжөөхын түлөө тэмсэлдэ большевистскэ хэблэл шухала ба ехэ үүргэ дүүргэнэ. «Хэблэл болбол хүдэлмэришэн ангиин өөрынгөө, өөртөө хэрэгтэй асуудалнууд дээрэ үдэр бүри, час бүри партиин хөөрэлдэдэг эгээн хүсэтэй зэбсэг мүн» гэжэ нүхэр Сталин хэлэдэг.

Ленин—Сталинай партиин даалгаhан энэ хүндэтэ үүргые газетэнүүдэй бэелүүлхэ хэрэгтэнь селькорнууд (хүдөөгэй корреспондентнүүд) тон ехэ туhа хүргэдэг байха юм.

Хүдөөгэй корреспондентнүүдэй хүсэтэ армида түшэглэн, тэдэнэй эдэбхитэ хабаадалгатайгаар, манай газетэнүүд коммунизмын илан дахын түлөө тэмсэлдэ олониие ажалшадые элсүүлэн жагсааха зорилго шиидхэлсэнэ.

Газетэ ба селькорнууд хадаа социалистическэ мүрысөөнэй эмхидхэлшэнь болохо, ниитэ дэбжэлтэ туйлаха ябадалда туhалха тула эрхимүүдые дэмжэхэ ба хойдогшодые түрүүшүүлэй зэргэдэ хүргэхэ ёhотой. Тиимэhээ, социалистическэ мүрысөөнэй ябасые, түрүүшүүлэй ажалай методүүдые дэлгэрүүлхэ, дутуу дундануудые элирүүлэн шүүмжэлхэ зэргэтэй.

Манай республиканска ба аймагуудай газетэнүүдтэ хэдэн мянган эдэбхитэд — хүдэлмэришэд, колхознигууд ба интеллигентнэр бүри бэшэжэ, общественнэ түрүү hанал бодолые мэдүүлдэг байна. Эдэнэр эдэбхи үүсхэл түрүү, түрүү хүнүүд тула, бэшэг бүхэнөө дүй дүршэлөө, патриотическэ мэдэрэлээ, эрхим дүй дүршэлэй бүгэдэниитын шадабари болохо ба дутуунуудые дары усадхаха гэhэн дүлэтэ эрмэлзэлэлээ тодорхойлон найруулдаг байха юм. Хэдэн баримтануудые жэшээ болгон абаад үзэе.

Комбайнер Буда Эрдынеевич Эрдынеев (Хэжэнгэ), племфермые даагша Долгоржаб Бальжиевна Эрдынеева (Сэлэнгэ) ба бусад манай «Бурят-Монголой Үнэн» газетээр дамжуулан өөhэдынгөө түрүү дүй дүршэл тухайда олон удаа хөөрэжэ үгэдэг байна. Мэргэшэлэн инженер Иван Никифорович Бурмистров (Минсельхоз), агроном Павел Кузьмич Метляев (Заиграй) нүхэд Г. Ф. Мунгалов (Бичура). А. А. Аюржанаев (Хэжэнгэ) гэгшэд түрүүшүүлэй хүдэлмэриин методүүд тухай, нютаг нютагуудта гараhан шэнэ үүсхэл тухай, ажал хэрэгүүдтэ ушарhан алдуу, дутуунууд тухай хаhа саг соонь, тодо хурсаар бэшэжэ, ажахын-политическэ хэмжээ-ябуулгануудые амжалтатайгаар шиидхэлгэдэ туhалдаг байhые онсо тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Иимэ хүнүүд манай селькорнуудай дунда нилээд олон.

Эдэнэр бэшэхэ, мэдээсэхэ тэмээгээр хизаарладаггүй, өөhэдынгөө ба бусадай бэшэhэн зүйлнүүдэй туhа ехээр хүргэхынь түлөө, шүүмжэлэлнүүдээр саг дары, зохихо хэмжээнүүдэй абтадаг байхынь түлөө оролдолго гаргадаг байха юм.

Нүхэд селькорнууд! Мүнөө деревнидэ ажахын-политическэ асари ехэ удхатай асуудалнууд—үбhэ ба таряа хуряалга, хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ тушаалга, жэжэ колхозуудые ниилүүлэн томо болголго гэхэ мэтэ асуудалнууд — шиидхэгдэжэ байна. Эдээндэ эдэбхитэйгээр хабаадаха ба шэнжэлэн бэшэхэ гээшэ селькорнуудай дайшалхы зорилго, нангин уялга мүн. Тиимэhээ, эндэ нэрлэгдэhэн селькорнуудай жэшээе үдэр бүриингөө хүдэлмэридэ үндэhэ болгохо шухала. Парти ба Правительствын заабаринуудай ёhоор мүнөө бэелүүлэгдэжэ байгаа хэмжээ-ябуулгануудта халуун эдэбхитэйгээр хабаадаха шухала.

Заметкэнүүд ба статьянуудые бэшэхэдээ, шэнэ үүсхэлэй аша үрэ тухай, амжалтануудые туйлаhан гол арганууд тухай, юун дээрэhээ дутуу дундануудай ушарhан тухай, хайшан гээ hаа тэдэниие түргэнөөр заhаруулха тушаа өөрынгөө hанамжануудые хэлэхэ шухала.

Гэхэтэй хамта, оперативна ябадал—селькорой большевистскэ шанарнуудай нэгэн юм. Яахадааб гэбэл, hайн юумэ тухай хаhа саг соонь бэшэхэдэ, тэрэнэй аша туhань бүри ехэ байха; алдуунууд ба дутуунууд тухай дары сигнал үгэхэдэ, hүжэрөөгдэнгүй хэмжээ абаха арга олгодог байhаниинь элитэ.

Нүхэд селькорнууд! Мүнөө манай ороной бүхы ажалшад эб найрамдалай стахановска вахтада жагсаад, амгалан тайбан байдал аршалан хамгаалха ябадалда зэрюулан, асари ехэ энтузиазмтайгаар ажаллажа байна. Ажалшадай үйлэдбэриин ба политическэ энэ эдэбхи, дэбжэлтые толгойлхо, газетэнүүдтэ үргэнөөр толилхо ябадалда тодорхой туhа хүргэгты. Хаана ямар уялганууд абгаад, ямараар дүүргэгдэжэ байнаб гэжэ бэшэхэдээ, ажалай гвардеецүүдэй алдарта амжалтануудые үдэр бүри харуулха, хүдэлмэри hаатуулагшадые, нобшо хойрогуудые хайра гамгүй хатуугаар шүүмжэлхэ шухала.

Нютагуудтахи партийна, советскэ органууд, комсомольско, профсоюзна организацинууд хадаа селькорнуудай бэшэгүүд, сигналнуудта саг дары анхарал табижа, зохихо тобшолол хэхэ, хэмжээнүүдые абаха уялгатай.

Нүхэдүүд, хүдөө ажахын түрүүшүүл, мэргэжэлтэд, бүхы эдэбхитэд! Селькорнуудай алдарта армиин зэргэдэ жагсан, деревнидэ бэелүүлэгдэжэ байгаа зорилгонуудые—үбhэ хуряалга, таряа хуряалга, хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндөө тушаалга, колхозуудые томожуулга, пар хахалалга, малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл ба бусад хүдэлмэринүүдые түгэс амжалтатайгаар шиидхэхэ хэрэгтэ хамаг хүсөөрөө, халуун эдэбхитэйгээр хабаадагты!

Социалистическэ хүдөө ажахын ба малажалай культурые дээшэлүүлхэ, хүдөө ажахын үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые үзэгдөө-дуулдаагүй ехээр бадаруулха хэрэгтэ зорюулагдаhан хэмжээ-ябуулгые — «Уhалагдадаг газарые бүрин хүсэдөөр хэрэглэхын ба хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые механизацилха ябадалые hайжаруулхын зорилгоор уhалууриин шэнэ системэдэ орохо тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түүхэтэ тогтоолые большевистскээр бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэнь партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органуудта туhалха гээшэ селькор бүриин дайшалхы зорилго мүн.

Венгриин таряашадай делегаци— СССР-эй хүдөө ажахын Министерстводэ

Венгриин таряашадай делегаци Советскэ Союз ерэhээр гурбан неделиhээ үлүү болобо. Делегациин составта 196 хүн. Энэ хугасаа соо тус делегадууд Украинын, РСФСР-эй центральна областьнуудай, Узбекистанай ба Киргизиин колхозуудта, совхозуудта, МТС-үүд болон научно-шэнжэлэлгын эмхи зургануудта ябаа. Агротехникые, механизациие, ажалай эмхидхэл болон түлбэриие, советскэ агробиологическа ба зоотехническэ наукануудай туйлалтануудые тэдэнэр хаража, танилсаа.

СССР-эй хүдөө ажахын Министерство энэ делегациие урихан байна. СССР-эй хүдөө ажахын Министр И. А. Бенедиктов, Министрын орлогшонор П. П. Лобанов, И. И. Стрельцов ба Министерствын харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд айлшадтай уулзаа.

МОСКВА, КРЕМЛЬ

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ *нүхэр Иосиф Виссарионович СТАЛИНДА*

Украинска ССР-эй Киевскэ областиин колхознигууд ба колхозницанууд, МТС-үүд болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд болбол бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түшэг тулгуури—манай социалистическэ Эхэ ороной хүсэ шадалые улам бэхижүүлхэ ба бадаруулха хэрэгтэ гүнзэгы патриотизм ба оролдолго гаргажа, Танай үмэнэ абаhан социалистическэ уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэн, таряа тушааха гүрэнэй түсэбые (кукурузагүйгөөр) болзорhоонь урид дүүргэбэ гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Танда элидхэнэбди. Эдеэ хоолой культурануудые бэлэдхэхэ түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Эдеэ хоолой үнэтэ культура—шэниисэ 1949 онойхиhоо 8 миллион 951 мянган пүүд үлүү ехээр тушаагдаа. Намарай рапс бэлэдхэхэ түсэб 141 процент дүүргэгдэбэ. МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө үгтэhэн счедуудаар гүрэндэ тушаалга үргэлжэлhөөр.

Правительствын ба нүхэр Сталин, Танай өөрынтнай үзүүлhэн асари ехэ туhаламжа хадаа газартаряалангай культурын хэмжээе нилээд дээшэлүүлхэ, *ороohото культурануудай үндэр ургаса ургуулха ба таряа тушааха гүрэнэй түсэбые дүүргэхэтэеэ хамта, намарай болон хабарай тарилга үнгэргэхын тула үндэр шанартай үрhэнүүдээр өөhэдыгөө бүрин хангаха арга боломжо Киевскэ областиин колхозуудта ба совхозуудта олгоо. Энэ жэлдэ колхознигуудай ажалта үдэрэй түлөөhэн нилээд ургаа. Областиин колхозууд ба совхозууд малжалдаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулха, малай ашаг шэмые саашадань дээшэлүүлхэ онсо шухала арга боломжо мүн байдаг фуражна фонднуудые, илангаяа концентрированнэ тэжээлнүүдые суглуулхын тула ехэ хүдөлмэри ябуулжа байна.

Туйлаhан амжалтануудаа бэхижүүлэн, 1951 ондо үшөө үндэр ургаса абахын түлөө тэмсэжэ, колхозууд, МТС-үүд болон совхозууд намарай культурануудай тарилга, намарай ба хара пар хахалалгые эмхитэйгээр ябуулжа, манай областиин гол техническэ культура—сахарна свёкло малтаха ба зөөхэ, тэрэшэлэн кукуруза, наран сэсэг, хартаабха ба овощьнуудые хуряалгада бэлэдхэхэ хүдэлмэри амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

Киевскэ областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд кукуруза, наран сэсэг, хартаабха, овощьнууд ба малажалай продуктнуудые гүрэндэ тушааха хэрэгтэ бүхы хүсэеэ зорюулха ба Танда үгэhэн уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэбди гэжэ, хүндэтэ нүхэр Сталин, Таниие найдуулнабди.

Украинын КП(б)-гэй Киевскэ обкомой Секретарь А. ГРЫЗА.
Киевскэ областиин ажалшадай депутадуудай Соведэй исполкомой Түрүүлэгшэ Н. БУБНОВСКИЙ.
Бэлэдхэлэй Министерствын Киевскэ областьдохи Түлөөлэгшэ. П. ПОДКУЙКО.
Киевскэ областиин хүдөө ажахын Управлениин Начальник Ф. САВЧЕНКО.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

Куйбышевска гидроэлектростанциие Волга мүрэн дээрэ бариха тухай

Москва, Куйбышев, Саратов городуудай промышленна предприятинуудые электроэнергеэр хангаха, түмэр замуудые электрификацилха, Заволжиин газарнуудые уhалха ба Волга мүрэн дээрэ суднаар ябалга hайжаруулха ябадал хангаха, Куйбышевска гидроэлектростанци Волга мүрэн дээрэ барилгые шухала удхашанартайда тоолоод, ССР Союзай Министрнүүдэй Совет иигэжэ **тогтоогоо:**

1. Уhанайнгаа дунда зэргын хэмжээгээр жэл соо арбан миллиард шахуу киловатт-час электроэнерги үгэдэг, хоёр миллион шахуу киловатт хүсэтэй гидроэлектростанци Волга мүрэн дээрэ, Куйбышев городой оршондо бариха.

Гидроэлектростанциин барилгые 1950 ондо эхилээд, 1955 ондо түгэс хүсөөрнь ашаглалгада оруулха.

2. Куйбышевска гидроэлектростанциин электроэнерги хэрэглэлгын база дээрэ Заволжиин нэгэ миллион гектар газарнуудые уhалха ябадал хараалха.

3. Куйбышевска гидроэлектростанци барихадаа, плотина дээгүүрнь Волга мүрэниие хүндэлэн гараhан магистральна түмэр замай хүүргэ нэмэжэ бариха ябадал хараалха.

4. Куйбышевска гидроэлектростанциин электроэнергиие иимээр хубааха гэжэ хараалха:

а) жэл соо зургаан миллиард зуун миллион киловатт-час электроэнерги Москва городто үгэхэ;

б) хоёр миллиард дүрбэн зуун миллион киловатт-час электроэнерги Куйбышев ба Саратов городуудай районуудта үгэхэ;

в) Заволжиин газарнуудые уhалхын тулада жэл соо нэгэ миллиард табан зуун миллион киловатт-час электроэнерги үгэхэ.

5. Куйбышевска гидроэлектростанци барилгые гүйсэдхэхын тулада «Куйбышевгидрострой» гэжэ барилгын организаци байгуулха.

«Куйбышевгидростройн» начальнигаар нүхэр И. В. Комзиниие ба барилгын главна инженерээр нүхэр Н. Ф. Шапошниковые томилхо.

6. Куйбышевска гидроэлектростанциин барилгатай холбоотой проектно-бэдэрэлгын ба шэнжэлгын бүхы хүдэлмэринүүдэй гүйсэдхэлые Гидропроектдэ (нүхэр С. Я. Жукта) даалгаха.

7. Куйбышевска гидроэлектростанциhаа дамжуулагдаха ехэ хүсэтэй электродамжуулгын линии барилгын, мүн энэ станциhаа электроэнерги абаха энергитическэ системэнүүдэй проект зохёохыень электростанцинуудай Министерствые уялгалха.

8. Плотина дээгүүр Волга мүрэниие хүндэлэн гараhан магистральна түмэр замай хүүргэ барилгатай холбоотой түмэр замай подходуудай проектые зам харилсаанай Министерство зохёохо ёhотой.

9. Куйбышевска гидроэлектростанциин электроэнерги хэрэглэлгын база дээрэ Заволжиин нэгэ миллион гектар талмайтай газарнуудые уhалха түсэб зохёохыень, тиихэдээ Заволжиин территори дээрэ газар элдүүрилгэдэ (электро-хахалалга гэхэ мэтэ), түрүүшын ээлжээндэ уhалагдадаг шэнэ газарнуудые элдүүрилгэдэ электроэнерги нэбтэрүүлхэ ябадал шухалашалхыень СССР-эй хүдөө ажахын Министерстводэ даалгаха.

МЕХАНИЗАТОРНУУД ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ВАХТАДА

СТАЛИНГРАД, августын 19. (ТАСС). Ново-Анненска районой Деминско опорно-жэшээтэ МТС-эй механизаторнууд эб найрамдалай вахтада жагсахадаа абаhан уялга соохи болзороо хоёр үдэрөөр урид дүүргэбэ. Тиин, хара таряанай, намарай ба хабарай шэниисын тарилгануудай бүхы талмайнь комбайнуудаар 20 үдэр соо хуряагдаа.

* * *

АЛМА-АТА, августын 19. (ТАСС). Казахстанай зүүн-хойто колхозууд ба совхозууд үргэлжэлдөө таряа хуряалгада оронхой. Павлодарска, Актюбинска ба Кустанайска областьнуудта хуряалгын хүдэлмэри амжалтатайгаар ябуулагдажа байна.

Хэдэн мянган комбайнуудые жолоодоhон хуряалгын мастернууд эб найрамдалай стахановска вахтада жагсанхай. Агрегадууд бүхэли сүүдхэ шахуу хүдэлмэрилнэ.

Республикын колхозууд ба совхозуудта хэдэн зуун мянган гектарай таряан хуряагдаа. Ороohото культуранууд 80 процентhээ ехэнь комбайнуудаар хуряагдаба.

* * *

Ростовско областиин урда районуудай хүдөө ажахынхид эб найрамдалай стахановска вахтын дүнгүүдые согсолжо байна. Мясниковско МТС-эй комбайнер Вартан Согомонян 25 үдэр соо 2 сезонойнгоо нормо дүүргэжэ, 62 мянга үлүүтэй пүүд шэниисэ тушааба.

Большевистскэ партиин, Советскэ правительствын ба агуу ехэ Сталинай анхарал оролдолгодо харюу болгон, хүдэлмэриингөө темп ба шанарые бүри дээшэлүүлэе!

* *

Мургабын хлопок таригшад правительствын шиидхэбэриие hайшаана

МАРЫ (Туркменскэ ССР). августын 19. (ТАСС). Правительствын шэнэ тогтоол тухайда Мургабын ажалшад дары дуулаба. Эндэхи 500 гектар уhалагдадаг талмайе «Большевик» колхозой хлопчатнигай ургаса эзэлнэ. Тус колхозой түрүүлэгшэ Ага Юсуп Али баян ургаса абаhанайнгаа түлөө Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэзэргэдэ хүртэhэн байха юм.

Нүхэр Ага Юсуп Али иигэжэ хэлэнэ:

—Газар бэшэ, харин уhан хлопок түрэдэг гэжэ туркменскэ оньhон үгэ бии юм. Уhалууриин шэнэ системэ хадаа уhые хүсэдөөр хэрэглэжэ, улам ехэ ургаса хуряаха арга бидэндэ олгохо байна. Каналнуудай системые хубилгаhанhаа, газараа хүсэдөөр уhалhанhаа 1953 ондо хлопогой тарилгые хоёр дахин ехэ болгожо шадахабди.

«Уhалагдадаг газарые хүсэдөөр хэрэглэхэ ба хүдөө ажахын хүдэлмэриие механизацилха ябадал hайжаруулха зорилгоор уhалууриин шэнэ системэдэ орохо тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые Мургабын бүхы колхозуудта зүбшэн хэлсэжэ байна.

Социалистическэ газартаряалангай хүгжэлтэдэхи шэнэ илалтанууд тээшэ

ТАМБОВ, августын 19. (ТАСС) Уhалууриин шэнэ системэдэ орохо тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой текстэй газетэнүүд бүхы колхозуудта ба МТС-үүдтэ тараба. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд социалистическэ газартаряалангай саашанхи дэбжэлтэдэ зорюулагдаhан, правительствын шэнэ хэмжээ-ябуулгые ехэтэ hайшаана.

Нютагай партийна, советскэ ба хүдөө ажахын органууд уhалууриин системэнүүдые байгуулхын тула нилээд ехэ хүдэлмэри хэhэн байна. Областиин колхозуудтахи уhалагдадаг газарайнь талмай 18 мянга шахуу гектар болонхой. Хэдэн зуугаад колхозууд үндэр ургаса заатагүй абаха участогуудые бии болгоо. Уhалагдадаг газарай ургасань юрын участогайхиhаа нэгэ хахад дахин шахуу ехэ байдаг. Жэшээлхэдэ. Старо-Юрьевска районой «Правда» колхоздо шэниисынгээ гектар бүриhөө 25 центнер ургаса абаhан байха юм.

Туйлай ехэ удхашанартай тогтоол

АЛМА-АТА. Уhалууриин шэнэ системэдэ орохо тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые Казахстанай колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд-ирригаторнууд ба эрдэмтэд тон ехэ баяртайгаар угтаа. Правительствын энэ тогтоол хадаа республикын социалистическэ хүдөө ажахые саашадань дэбжүүлгын шухала зорилгонуудта дүүрэн харюусаха байна.

Мүнөө Казахстанда 60 мянгаhаа үлүү тооной уhалагдадаг участогууд бии. Уhалууриин сетиин таруу задагай байhан ябадал хадаа уhалагдадаг газарнуудые аша үрэ багатайгаар ашаглаха, уhые дэмы талаар таргашалха ябадалда хүргэнэ. Уhалагдадаг участогуудые нэгэдүүлэн үргэдхэлгэ хадаа тэдээнэй тоое гурба дахин хороохо байна. Уhалууриин үргэлжэдөө байдаг канавуудые усадхалга хадаа 22 мянгаhаа дээшэ гектар уhалагдадаг газарнуудые сүлөөлжэ үгэхэ байна. Уhые арбилhанай ашаар уhалууриин үе соо 34 мянган гектар таряалан нэмэжэ уhалагдаха юм.

ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые бэелүүлхын тулада ойрын 3—4 жэлэй турша дотор ехэхэн хүдэлмэри хэгдэхэ юм. Энэ жэлдэ 60 мянган гектар дээрэ уhалууриин сеть шэнэдхэгдэхэнь.

Уhалууриин шэнэ системэдэ шэлжэн оролго хадаа хлопок, рис, сахарна свёкло, кендырь ба бусад ажал ехэтэй культурануудай тарилгые дүүрэнээр механизацилха үргэн арга боломжонуудые олгохо байна.

Уhалууриин хүдэлмэридэ хэрэгтэй машинанууд

«Уhалагдадаг газарые бүрин хүсэдөөр хэрэглэхын ба хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые механизацилха ябадалые hайжаруулхын зорилгоор уhалууриин шэнэ системэдэ орохо тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Совет тогтоол гаргаба

СССР-эй хүдөө ажахын машина бүтээлгын Министерствоhээ ТАСС-эй корреспондентдэ мэдээсэhэнэй ёhоор, Министерствын заводуудай нэгэн—«Чирчиксельмаш» хадаа уhалууриин шэнэ системэдэ хэрэглэгдэхэ зарим механизмуудые үйлэдбэрилэн гаргажа эхилээ. Июль hара соо «ПН» түхэлэй үргэгдэдэг 200 хэhэг планировщигууд гаргагдаа.

Элэ машинанууд саг зүүрын уhалууриин каналнуудые бариха хүдэлмэри механизацилха байна.

Баргажанай аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз гүрэндэ таряа тушааха августынгаа түсэбые үлүүлэн дүүргэбэ

НҮХЭД КОЛХОЗНИГУУД! Кировэйхидhээ үльгэр жэшээ абажа, гүрэнтээ болзорhоо урид тоосое!

* * *

Түрүүшын таряа — гүрэндөө

«Хүндэлэлэй тэмдэг» орденто «Мартын 8» колхоз таряа хуряалгаа жэгдэрэн ороо. Тингэжэ сэбэрлэлгэ ба хатаалгые саг соонь эмхидхэжэ, Иволгынгаа аймаг соо эгээл түрүүлэн гүрэндэ таряа тушаажа эхилhэн байна.

Тэрэшэлэн Маяковскиин нэрэмжэтэ колхоз таряа тушаалгаа эхилээ.

А. Антонов.

Минай Суменковой үүсхэлээр

Республикын элитэ комбайнер Минай Панкратьевич Суменков ургаса хуряалга дээрэ нёдондонойхи шэнги үндэр бүтээсэтэйгээр худэлмэрилхэ гэжэ шиидэжэ, сезон соо 850 гектар талмай хуряаха абаад, августын 14-дэ поли дээрэ гараhан байна.

Тэрэнэй жэшээгээр мүнөө Суулгы, Гашейн, Хонхолойн МТС-үүдэй комбайнернууд бүри дээшэлүүлэгдэhэн уялганууды абаhан байха юм. Тиин, түрүү комбайнернууд үгэдөө хүрэжэ эхилээ.

Б. Дымбрылов.

Комбайнернуудай үндэр бүтээсэ

Сезон соо 500 га таряа хуряаха уялга абаhан Хорины МТС-эй түрүү комбайнернууд полевой худэлмэридэ ороhон түрүүшын үдэрhөө хойшо үндэр бүтээсэ туйлажа ябанал.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ худэлмэрилдэг комбайнер Михаил Ситников һүүлэй хоёр үдэр соо 42 га таряа хуряажа, нормоёо нилээд үлүүлэн дүүргэбэ. Мүн комбайнер Владимир Машанов үдэр соо 14 га хүрэтэр хуряана.

Эдэнэр улам ехэ бүтээсэ туйлахын түлөө мүнөө бүри эршэтэйгээр тэмсэжэ байнал.

Б. Намжилон.

Таряа тээхэн машинануудые минуташье һаатуулхагүй

Гүрэндэ таряа тушаалгын эхилхэтэй хамта, Прибайкальска аймагта зарим тэды дутуу дундануудай элирүүлэгдэбэ. Жэшээлхэдэ, аймагай колхозуудай таряае бэлэдхэлэй пунктнуудта абаашажа байhан автомашинанууд Сэлэнгэ мүрэниие гаталхадаа зэлжээ хүлеэжэ, хэдэн часаар мини байнал. Гадна, зарим колхозууд гүрэндэ тушаагдаха таряае дээрэhээнь хушангүйгөөр ябуулжа, хура бороодо даруулна.

Эдэ бүхы дутуунуудые дары усадхаха хэрэгтэй.

И. Гроссман.

121 процент

БАРГАЖАН. (Телефоноор абтаба). Уланай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин (правлениинь түрүүлэгшэ Социалистическэ Ажалай Герой нүхэр Бубеев) гэшүүд таряа хуряалгада ба гүрэндэ тушаалгые болзорhоо урид дүүргэхэ уялга абаhан байгаа. Тиин, эдэнэр поли дээгүүрээ эсэшэ сусашагүйгөөр худэлмэрилжэ, хэлэhэн үгээ хэрэг дээрэ бэелүүлнэ.

Байгша оной августын 20-ной мэдээгээр тус колхозойхид гүрэндэ таряа тушааха августынгаа түсэбые 121 проц. дүүргэбэ.

Түрүүшынгээ энэ амжалтаар зоригжэhон тус колхозой гэшүүн полинууд дээгүүрээ улам эршэтэйгээр худэлмэрилжэ байна. Комбайнер Ринчино, таряа тээгшэ Тараскин, таряа сэбэрдэгшэ Тибашкеева ба бусад үндэр бүтээсэтэ ажалаараа шалгарнал.

Уялга ба хэрэгүүд

Энэ жэлдэ Буденныин нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд Иволгынгаа аймаг соо эгээл түрүүлэн үбhэ сабшалгаа дүүргэhэн байна. Тингээд, таряа хуряалгадаа хаhа болзор соонь эмхитэйгээр захалаа hэн. Колхозой полинууд дээгүүр жатканууд худэлмэрилнэ, мүн таряан гараар халагдана.

Таряа хуряалгада орохоhоо бүри урид тус колхозой гэшүүд үндэр бүтээсэ, эрхим шанар туйлахабди гэhэн социалистическэ уялганууды абаа hэн. Мүнөө олонхидынь хэлэhэн үгэдөө хүрэжэ байна. Колхозницууд Евдокия Посельская, Анастасия Батышева, Капитолина Бурцева, Евдокия Овчинникова ба бусад гараар таряа хадахадаа түрүү ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Эдэнэр үдэр соо 0,15 га хадахын оронд, үдэр үргэлжэ 0,40 га хүрэтэр hайн шанартайгаар хадажа байха юм.

А. Нагаслаев.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Байгалай леспромхозой лебёдкошон У. Бутакова эб найрамдалай стахановска вахтын үедэрүүдтэ үйлэдбэриингээ даабарие 150—180 процент дүүргэнэ.

Д. Носовой фото.

Плакадуудай выставкэ

Хизаар ороноо шэнжэлэлгын республиканска музей «Урагсаяа гээлтэгүйгөөр, саг соонь хуряае» гэhэн гаршагтай плакадуудай выставкэ олон тиражтайгаар хэблэн гаргаба. Тус выставкэ республикын аймагуудай уншалгын байшангуудта, улаан булангуудта, таряан ажалай ба малажалай бригаданууддта эльгээгдэжэ.

Выставкэдэ молотилка, ороhо хатааха, сушилка, амбар ба склад мэтые бэлэдхэлгэ, урагса хуряалгын хаhа, урагса хуряалга дээрэ гээгдэлтэ тэмсэл, богонёор ургаhан таряае хуряалга, колосуудые түүлгэ, таряае шиг нойтонhоо хамгаалга, тарэниие түргэн сохилго ба хатаалга гэhэн темэнүүдээр зурагдаhан плакадууд бии.

Выставкэ хадаа таряа хуряалгые богони болзор соо гээлтэгүйгөөр үнгэрэхэ арганууды колхозникуудта харуулан ойлгуулха байна.

Д. Бажеев.

Һурагшад колхозуудта туhална

Хэжэнгын аймагай һургуулинуудай ахалагша классуудай 1263 hурагшад колхозуудта үбhэ таряа хуряалга дээрэ худэлмэрилжэ байна. Хэжэнгын дунда һургуулиин hурагшад Дамбаев, Лыкшитова ба Батомункуев гэгшэд сенокосилкаар үбhэ сабшажа, үдэр бүриингөө нормые 150 процент дүүргэнэ.

Мүн Советскэ сомсоведэй эхин һургуулиин hурагшад «Заветы Ильича» колхоздо хоёр үдэрэй турша соо 120 центнер үбhэ тэжээл бэлдэбэ.

А. Аюржанаев.

Хүнгэн автомашинанууд

Ажалшадай ажана тэнигэhэн байдал улам hайжаржа, тэдэнэй культурна эрилтэ үдэр эрэхэ бүри ехээр ургана. Худэлмэришэд, колхозникууд ба албахаагшад hүүлэй үедэ хүнгэн автомобильнуудые олоор абажа байна.

Энэ жэлэй эхинhээ хойшо манай республикада 79 «Москвич» маркын хүнгэн автомашинанууд асарагдажа, ажалшадта худалдагдаhан ба худалдагдажа байна. Һаяхан 28 иимэ машинанууд ерээд, тэдэ машинануудаа Тарбагатайн аймагай «Победитель» колхозой түрүүлэгшэ Иванов, Мухаршэбэрэй аймагай Хонхолойн дунда һургуулиин директор Верещельников ба бусад нэжээд «Москвич» машинануудые абабад.

Улаан тугта хүртэбэ

Бичурын аймагай Круминай нэрэмжэтэ колхоз үбhэ хуряалгынгаа түсэбые 102,9 процент дүүргэбэ. Тус колхоз үбhэ хуряалгаар аймаг соогоо түрүү hууры эзэлжэ, аймгүйсэдкомой ба ВКП(б)-гэй айкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэбэ.

Хүнгэн атлетикээр республиканска мүрысөөн

Бурят-Монголой профсоюзуудай Областной Совет августын 20—22-ой үдэрнүүдтэ Улан-Удэ городто хүнгэн атлетикээр физкультурна коллективүүд ба hайндуранай спортивна общественнуудай республиканска мүрысөө үнгэргэбэ. Тус мүрысөөндэ республикын профсоюзуудай hайндуранай спортивна общественнууд ба физкультурна коллективүүдэй командианууд хабаадалсаа.

Хуряалгые хоногоорshье хойшолуулжа болохогүй

1950 ондо урагса хуряалгые ба хүдөө ажахын продуктнуудай бэлэдхэлгые үнгэрэхэ тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолые бэелүүлэн, Бичурын аймагай түрүү колхозууд полинууд дээгүүрээ эмхитэйгээр гаража, таряа хуряалгаа саг соонь эхилhэн байна. Байгша оной августын 15-най мэдээгээр аймагай колхозууд 3 мянган гектар оророото культуранууды хуряаhан байгаа. Һүүлэй үедэ хуряагдаhан талмай улам ехэ болоhо байна.

Үбhэ сабшалгаа аймаг соогоо эгээл түрүүн дүүргэhэн Билютайска сельсоведэй Круминай нэрэмжэтэ колхоз оророото культуранууды хуряаха түсэбөө 20 гаран процент дүүргэжэ, гүрэндөө 138 центнер таряа тушаажа, колхозууд хоорондын мүрысөөндэ илаад, ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй гүйсэдкомой ба ВКП(б)-гэй айкомой дамжуулгын Улаан туг абаба. Тэрэшэлэн Логовскиин, Сталинай, Молотовой нэрэмжэтэ колхозууд таряа хуряалгада эмхитэйгээр ороод, түрүүшын үдэрhөө хойшо шэнэ урагсаа гүрэндэ тушаажа захалаа. «Красная Звезда» колхозой поли дээрэ комбайнернууд Афанасьев, Пантелеева гэгшэд комбайнуудаа hаадгүйгөөр ябуулжа, үндэр бүтээсэ туйлана. Тэрэнэй ашаар тус колхоз таряа хадалгаар түрүү зэргэдэ ябана.

Зүгөөр, аймагай зарим колхозууд урагса хуряалгые эмхигүйгөөр эхилжэ, энэ шухала худэлмэрие гэдэргэнь татажа байна. Томо болгогдоhон «Коммунизм» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыбиков, партиина организациин секретарь нүхэр Улзутуев) аяар августын 15 болотор таряа хуряалгада шиидэжэ ороогүй байба. Гадна, энэ колхоздо үбhэ тэжээлэй бэлэдхэлгын түсэб хангалтагүйгөөр дүүргэгдэжэ байна. Колхозой правлени ба партиина организаци ажал хэжэ шадаха бүхы колхозникуудые таряа ба үбhэ хуряалгада хабаадуулха тушаа хүсэд hаналаа табинагүй. Мүнөө түрүү зэргэдэ хүүгэдэй ясли эмхидхэгдээгүй байнал. Тэрэнэй эсэстэ үхибүүдтэй олон эхэнэрнүүд ажалда хабаадуулагданагүй.

Мүн «Ленинский путь», «Красный партизан», Ленинэй, Ворошиловой нэрэмжэтэ колхозуудай ба МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд хура бороодо шалтаад, таряа хуряалгые хүсэд hайнаар ябуулнагүй.

Хуряалгые хоногоорshье хойшолуулжа болохогүй. Тиимэдэ бүхы колхозууд ба МТС-үүд эдэ дүүрэн ажалаа ябуулжа усадхажа, таряагаа хаhа болзор соонь, гээлтэ хорологүйгөөр хуряаха, гүрэнтээ болзорhоо урид тоосохо ёhотой.

Б. Мунгалов.

Таряа хуряалгые унжагайруулна

Баргажанай аймагай полинууд дээрэ үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо ороhо таряан 10 хоногоор урид эдеэшэhэн байна. Хабарай ба намарай шэниисэе августын 1-hээ хуряажа эхилхэдэ болохо байгаа.

Гэбэшье, Баргажанай колхозууд хуряалгые 5—6 үдэрөөр хожомдожо эхилбэ. Тиихэдэ, Кировэй нэрэмжэтэ, «Большевик» мэтын колхозууд августын 10 болотор таряа хуряалгые үшөө эхилээдүй байгаа hэн. Таряа хуряалгые унжагайруулhан шалтагаан хадаа ажахын энэ шухала кампанида колхозуудай хангалтагүйгөөр бэлэдхэгдэнгүй болоо. Комбайнууд ба тракторнуудай мууяар заhабарилагдаhан тула колхозуудай полинууд дээрэ гаргагдаhан комбайнууд ехэнхидээ мини байна. Жэшээнь, Уланай сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ худэлмэрилдэг 2 комбайн 8 үдэрэй турша соо минии 15 гектар таряа хуряаhан байха юм. Тиихэдээшье, таряагаа 40 сантиметр дээгүүр сабшажа, шанар муутайгаар хуряана. Иигэжэ, поли дээрэ тон олон колосууд сабшагдангүй үлэшэдэг байха юм. Гадна, бункер соохи таряагаа газарта адхажа, гээлтэ хоролтодо оруулдаг байна.

Тиихэдэ зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд комбайнуудай худэлмэрие зорюута унжагайруулдаг гэжэ сэхэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Жэшээнь, Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Самбуев ба бригадир Сыренов гэгшэд таряа хуряалгада бэлэдхэлгүй байhан дала далдалхын зорилгоор «таряан эдеэшээгүй» гэжэ шалтаад, бүтэн комбайнуудые бүхэли хоёр үдэр соо мини байлгаа. Мүн лэ энэ шалтагаанаар hарабшатай тогууд ба сараймнуудые бэлэдхэлгүй байха юм. Удаань, энэ комбайнай комбайнер Иринчино таряа хуряалгые эхилхэдээ муу бэшээр худэлмэрилжэ, 4 үдэр соо 12 гектар, овес, 24 гектар шэниисэ хуряажа, 800 центнер таряа сохиhан байна. Гэбэшье, колхозой хүтэлбэрилэгшэд энэ таряа сэбэрлэхэ ба хатаалгые эмхидхэжэ шадангүй, «таряан нойтон» гэжэ комбайные байлгажархиhан байгаа. Энэни тушаа комбайнер Иринчино иигэжэ хэлэнэ:

— Колхозой правлени болбол минии худэлмэридэ 10—11-дэ комбайнаа зогсоохо гэhэн захиралта үгэхэ hэн. Тиимэhээ манай агрегадайхид (15 хүн) бүхэли хоёр үдэр соо мини байгаабди.

Таряа сэбэрлэхэ ба хатаалга дээрэ ажалай муугаар эмхидхэгдэhэн дээрэhээ 10 хүн 5 үдэрэй турша соо 300 центнер таряа сэбэрлэжэ, хатаажа хушахуураар байха юм. Гадна, Гоголевско системын сушилкада хүсэд сабэрлэгдээгүй таряа хэхэдэнь, тэрэнь тон удаан хатана. Тэрэнэй эсэстэ, тус колхоз таряа хуряалгаа августын 4-дэ эхилбэшье, haa болотор нэгэшье центнер таряа гүрэндэ тушаагүй. Уланай ба Баргажанай сельсоведүүдэй бусадшье колхозууд таряа хуряалга, тушаалга талаар мүн лэ иимэрхүү байдалтай.

Тэрэшэлэн, тус аймагай Сувинска, Уринска ба Читканска сельсоведүүдэй колхозууд таряа хуряалга ба гүрэндэ бэлэдхэлгые хангалтагүйгөөр ябуулна. Эндэхи колхозууд газарай байдалhаа дулдыдажа, таряагаа имагтал простой машинануудаар хуряаха ёhотой юм. Энэ шэнги hайн мэдэжэ байгаад, эндэхи колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд таряа хуряалгада хаhа саг соонь, hайнаар бэлэдхэжэ ябадал хангалтагүй байшоо. Тиимэhээ хуряалгаа 7—8 үдэрөөр хожомдожо эхилээ.

Тэрээнhээ байтагай, Чкаловай нэрэмжэтэ колхоз мүнөө хүрэтэрээ таряа сохилгые эмхидхээгүй байха юм. Тус колхоз haa болотор минии 12 гектар хуряаhан байгаа, тогууд, сушилкануудаа ба молотилкануудаа түхеэрээдүй дээрэhээ гүрэндэ таряа тушаалгынгаа графигые таhалдуулаа. Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Сосновский хадаа таряа хуряалга ба тушаалгые эмхидхэхын оронд, харин өөрөө аяар 100 километртэ байhан Усть-Баргажан 4—5 үдэрөөр ошоожо, рынок дээрэ овоощь наймаалжа hуудаг юм.

Иимэ байдал саашадаа тэсэшэгүй байна.

Б. Намжилов.

Худэлмэринь эрид hайжараа

БМАССР-эй XXV жэлэй ойн нэрэмжэтэ Улан-Удын сэмбын фабрикын профсоюзай комитедэй түрүүлэгшын элидхэлые байгша оной март hарада ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой бюро зүбшэн хэлсэжэ, тус фабкомой худэлмэридэхи ехэ дутуу дундануудые элирүүлhэн юм.

Үйлэдбэриин продукциингаа шанарые hайжаруулха ба ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын түлөө социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлгэдэ энэ комитет анхаралаа багаар табина гэжэ заагаа, зохихо хэмжээ-ябуулгануудые хараалhан байгаа.

Бюрогой тогтоол большевистскээр бэелүүлhэн, фабком болбол ажал ябуулгынгаа методые hайжаруулхын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэнэ.

Худэлмэришэдэй дунда ниитэ-политическэ худэлмэри эмхидхэгдэжэ, түрүүшүүлэй дүй дуршэлые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ, мүн социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ тус комитет гол анхаралаа табидаг болонхой.

Һүүлэй 3—4 hарын турша соо комитедэй гэшүүдэй хэдэн семинар болоод, худэлмэришэдые культурна ажаhуудалай талаарнь хангаха, зээри хогшол, түхэлэй эд арбилха ба социалистическэ мүрысөөнэй ябаса тухай тон шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ. Фабричнэ комитедэй хэхэ худэлмэриин түсэб саг сартаа зохёогдодог, комитедэй зүблөөн дээрэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ бүхы гэшүүдынь эдэбхитэйгээр хабаададаг байха юм.

Тиин, фабрикын ба цеховой комитедүүдэй үүргые дээшэлүүлhэнэй ашаар, союзай гэшүүдэй тоо нэмээ.

Һүүлэй үедэ бэелүүлэгдэhэн хэмжээ-ябуулгануудай үрэнь үйлэдбэриин показательнууд соо тодоор харагдажа эхилээ. Ехэ цехүүдэй түсэбтэ заhабаридаа оронхой болобошье hаань, фабрикынхид хахад жэлэйнгээ даалгабарие июль hарада сум дүүргэhэн байна.

Худэлмэришэд бүгэдөөрэн социалистическэ мүрысөөндэ орожо, тус тустаа уялгануудые абанхай. Фабрикын цехүүдые заhабарилжа байгаа ахалагша мас[…] бригада эб найрамдалай ст[…]ска вахтада жагсаад, […] ажалаараа шалгарба. Мүн […] Чебунинай бригада даалг[…] болзорhоонь 2 үдэрөөр урид […]гээ.

Харуулан ойлгуулха […] үргэнөөр эмхидхэгдэдэг […] Показателиин ба хүндэлэлэй […]канууд, плакадууд, а[…] үндэр бүтээсэ туйлахые ур[…] лозунгнууд цех бүридэ хара[…] Худэлмэришэд хоорондын, ш[…] ба бригаданууд хоорондын […] циалистическэ мүрысөөнэй […]гүүдые фабрична комитет […] бүридхэнэ. Мүрысөөнэй д[…]дые согсолходоо, цех […] түүхэй эд алмаhан, үндэр […]сэ туйлаhан ба дээдэ ша[…] продукци хэды шэнээн га[…] үндэhэ болгоно. Шэрдэлгын […]хын мастер нүхэр Грифэй […]дада «Эрхим шанарай бр[…] гэhэн нэрээзэргые олгожо, […] жуулгын Улаан туг бар[…] Тэрэшэлэн мастер Габ[…] участок «Эрхим шанарай […]ток» гэhэн нэрээзэргэдэ хүрт[…]

Профессиональна орган[…] түүхэй эд ба материалнууды[…] махын түлөө шууд т[…] Тус фабрикын 37 бригадань […] дия Корабельниковагай ж[…]гээр, түүхэй эд ба матери[…]дые арбилхын түлөө социа[…]ческэ мүрысөөндэ хабаадан[…]

Энэнэй ашаар 1950 оной […]шын хахад соо 2500 кило[…] нооhо ба хүбэн алмагдаа.

Комитет хадаа hара бүри […]хановецуудай слёд эмхид[…] үйлэдбэриин арга метод ба […] дуршэлөө абалсаха ябадал […]гана.

Фабрикын түрүү хүнүүдэй […]гэнь улам үргэлжэ үргэлжэ[…] Ткачиха А. Сомова, бинто[…] Степанова, цехын мастера[…] логшо Ковалев гэгшэд […] листическэ мүрысөөндэ түр[…] эрхим показательнуудые ту[…] «Профессеэрээ эрхим стаха[…] гэhэн нэрээзэргэ 40 үлүүтэй […] мэришэдтэ олгогдоо. Тэ[…] тоодо А. Машанова, А. Са[…]на, Е. Хромых, С. Ефремов […] оролсоно.

Б. Цыжи[…]

Агитационно худэлмэриин хүсөө[…]

Ториин аймагай «Улаан-Бургалтай» колхозой гэшүүд үбhэ хуряалгаа hайн бэлэдхэлтэйгээр эхилhэнэй ашаар, малай тэжээл бэлэдхэлые түргэн темпээр ябуулжа байна. Үбhэ хуряалгын бүхы бригаданууд дээгүүрнь улаан булангууд эмхидхэгдэнхэй. Тэндэнь газетэ ба журналнууд олоор абтадаг.

Сомоной Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр Тункеев хуряалгын худэлмэридэ ябаhан колхозниктуудай дунда агитационно худэлмэри ходоо ябуулдаг байна. Газетэ ба журналнууд дээрэhээ элдэб шухала материалну[…] болон hүүлэй мэдээсэлнүүды[…]шажа, орон дотороо, мүн […] саана боложо байгаа […]далтай колхозникуудые […] суулдаг байха юм.

Үбhэ хуряалгын худэл[…] ябаhан тус артелиин гэшүүд […]шэтэй шангаар ажаллажа, […] бүтээсэ туйланад. Сенокос[…] машинистнар Бадмаев, Цы[…]гар хажууршад Баинов, Ч[…]ров ба бусад нормоёо үдэр б[…]дэ 120—180 процент дүүргэ[…]

Т. Дымбры[…]

Партийна, советскэ хүтэлбэрилхы худэлмэрилэгшэдэй курса дүүрөө

ВКП(б)-гэй Обкомой дэргэдэхи партийна ба советскэ хүтэлбэрилхы худэлмэрилэгшэдэй мэргэжэлые дээшэлүүлхэ 9 hарын курса августын 15-да худэлмэреэ дүүргэбэ. Тус курсада республикын аймаг, районуудhаа хамта 66 хүн […]сажа, тэдэнэр өөhэдынгөө т[…]тическэ бэлэдхэлые нилээд д[…]лүүлжэ гараhан байна. Энэ […] байгша оной октябриин 1-hээ […]дэлмэреэ дахин эхилхэ юм.

*

НОМОЙ ПОЛКО

Бурят-Монголой Гүрэнэй хэблэл hүүлэй үдэрнүүдтэ санитарно-гэгээрэлэй иимэ брошюрануудые хэблэн гаргаба.

С. И. Дидешина ба П. С. Уласевич. «Бруцеллез». Ород хэлэн дээрэ 2000 ба бурят-монгол хэлэн дээрэ 1000 экземпляр тиражтай.

Профессор Б. Н. Бланков. «Гэдэhэ доторой халдабарита үбшэнүүд ба тэдээнтэй тэмсэл». Ород ба бурят-монгол хэлэн дээрэ 1000—1000 экземпляр тиражтай.

Д. И. Ласе ба Н. С. Ведров «Бэеэ хайшан гэжэ венерическэ үбшэнүүдhээ аршалхаб». Бурят-монгол хэлэн дээрэ 1000 экземпляр тиражтай.

Профессор В. И. Каза[…] «Рак үбшэнэй түрүүшын т[…]гүүд». Бурят-монгол хэлэн […] 1000 экземпляр тиражтай.

Профессор Д. М. Росси[…] «Грипп үбшэнhөө бэеэ яажа […]гылхэб». Бурят-монгол хэлэн […] 1000 ба ород хэлэн дээрэ […] экземпляр тиражтай.

З. Г. Василькова. «Ушану[…] тэдэнтэй тэмсэл». Бурят-м[…] хэлэн дээрэ 1000 экземпляр […]ражтай.

Эдэ номууд БМАССР-эй […]здравай Улан-Удын санитар[…] гэгээрэлэй байшангаар тараа[…] байна.

Хоёр жэлэй hургуули дүүргэбэ

Бурят-Монголой колхозуудай хүтэлбэрилхы кадрнуудые бэлэдхэхэ хоёр жэлэй hургуулиие 28 хүн дүүргэжэ, «Хүдөө ажахые хүтэлбэрилхэ техник» гэhэн нэрээзэргэнүүдые абаба.

Дүүргэлгын вечертэ БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр С. М. Иванов, республикын хүдөө ажахын Министр нүхэр Дубровский ба бусад хабаа[…]ба.

Һурагшад өөhэдынгөө о[…] мэргэжэлые хүдөө ажал дээ[…]төлбэри болгон, парти ба п[…]тельствын табиhан зорилгые […]то дээрэнь бэелүүлхэбди гэж[…] дүүлбэ.

Б. Жимб[…]

Ургэн арад зондо кино харуулха гээшэ хүндэтэй ба шухала хэрэг

★ ★ ★

Киногой хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн

...хан киногой хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэ... республиканска зүблөөн болобо. 1950 оной тү... хахад жэлэй хүдэлмэриин дүнгүүд ба саа... зорилгонууд тухайда БМАССР-эй Министр... Соведэй дэргэдэхи кинофикациин Управле... начальник нүхэр Можаров элидхэл хээ.

— Манай хүдэлмэриин хахад жэлэй түсэб юрэн... дээрээ дүүргэгдээ. Эксплотационно-финансово ...б 102 процент гүйсэдхэгдөө,—гэжэ элидхэлшэ ...дана.

...нютагуудай ажалшадые хангалгаар, хү... киносетиин түсэбые дүүргэлгээр аймагай ки... фикациин таһагууд шиидхэхы үүргэ дүүргэнэ. ...тын, Кабанскын, Мухаршэбэрэй ба бусад ай... гуудай кинофикациин таһагууд һайнаар хүдэл... лөө. Тэдэнэр өөһэдынгөө ажалай түсэбүүдые ...тахи байдалтай тааралдуулан табидаг. Мүн ...йна, комсомольско организацинуудтай, Сове... тэй ба колхозуудай правленинүүдтэй нигта ...оотойгоор хүдэлмэрилдэг байха юм.

...галтагүйгөөр ажаллагшадые элидхэлшэ эрид ...аар шүүмжэлээ. Киноаппаратурануудай сагһаа ...эбдэрдэг, гэмтэдэг шалтаагаануудые дурсаа. ...харюусалгагүйгөөр хандаһанһаа эбдэрэл бо... ...гэжэ нүхэр Можаров хэлэбэ. Мухаршэбэрэй ...фикациин таһаг хахад жэлэй турша соо 12 ...н кинофильмнүүдые гэмтээһэн байна.

...блөөн дээрэ үгэ хэлэгшэд кинофикациин Уп... ...лениин ба тэрэнэй таһагуудай хүдэлмэриие ...жэлээ. Илангаяа техническэ таһаг шанга ...жэлэлдэ оробо. Киноаппаратурые заһабарил... ...ябаад, удаан саг соо барижа байдаг кино... ...аб ехээр шүүмжэлэгдээ.

Аймагуудай кинофикациин түрүү таһагуудай дүй дүршэл шэнжэлэгдэнэгүй, согсологдоногүй. Гээгдэжэ ябаһан таһагуудые түрүү болгохын түлөө тэмсэл һулаар ябуулагдана.

Главкинопрокадай конторын (эрхилэгшэнь нүхэр Иваненко) хүдэлмэриин дутагдалнуудые үгэ хэлэгшэд тон зүбөөр зааһан байна. Түс конторо кинофильмнүүдые хараалагдаһан болзорһоонь үлүү удаанаар хэбтүүлнэ. Бурят-Монгол тухай киножурналнуудые заримдаа тоохогүй ябадал гаргахаар һэдэнэ. Тиигээд зарим журналнууд Главкинопрокадай складта хэбтэдэг.

Кинофикациин Управлениин начальнигай орлогшо нүхэр Ткаченкын албан хэрэгээ мартаһан тухайдань зүблөөндэ хабаадагшад шүүмжэлээ. Тэрэ хадаа өөрынгөө тушаалые хэрэглэн, хубидаа олзо олохые оролдоно.

Энэ зүблөөндэ БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо нүхэр М. П. Хангалов хабаадалсаа.

* * *

Зүблөөнэй һүүлээр городской, аймагуудай кинофикациин таһагуудай начальнигуудай ба кинотеатрнуудай директорнүүдэй 4 үдэрэй семинар болобо. «Идеологическа хүдэлмэриин асуудалнуудаар ВКП(б)-гэй ЦК-гэй түүхэтэ шиидхэбэринүүд ба киногой хүдэлмэрилэгшэдэй зорилгонууд», уласхоорондын байдал тухай ба буеэд хэдэн лекцинүүд уншагдаа.

Киногой хүдэлмэрилэгшэд ВКП(б)-гэй Обкомой секретарь нүхэр Роговтой уулзаа.

Шэнэ методээр ажаллахые оролдонобди

...МАССР-эй Министрнүүдэй Со... ...эй дэргэдэхи кинофикациин ...влени һаяхан семинар хэһэн ... Энэнь бидэндэ угаахэ ту... ...төө.

...ад зониие киногоор хан... ...хадаа идеологиче... ...хүдэлмэриин шухала зүйл мүн ... үдэр бүри үргэдхэгдэхэ ... Колхоз тосхон бүхэниие ...ралжэ киногоор хангахын ... шэнэ шэнэ методүүдые хэ... ...лдэ тон шухала байна.

...эхэдэ, СССР-эй Верховно ...тэ һунгаһан һунгалтануудай ... бидэнэр физкультурна эста... ...энгеэр киногой эстафетэ ...мди. Тэрэмнай угаахэ арга ...жын бидэндэ бии байһые ...аа. Оройдоо хоёрхон нүү... ...кино хахад һарын турша соо ...ай бүхы ажалшадые хангаа. ..., таһагаймнай нэгэ һарын тү... ...болзорһоо урид дүүргэгдээ һэн.

...мэ эстафетэнүүдые хододоо ...дхэжэ болохоор, эмхидхэжэ... байнабди. Гэхэтэй хамта, ки... ...механигүүдай хоорондохи со... ...листическа мүрысөөе манай ай... ... хүдэлмэрилэгшэд үүсхэһэн ... Абаһан уялгануудаа нэрэ... ...түрэтэйгөөр дүүргэхэбди.

М. Рыжков, Кабанскын аймагай кинофикациин таһагай начальник.

Шухала зорилго

Шадаал һаа олон хүндэ кино харуулха шухала зорилго бидэнэй урда табигдана. Тиимэһээ мүнөө, үбһэ ба таряа хуряалгын үедэ, манай аймагай киномеханигууд полевой стануудта, фермэнүүдтэ ошожо колхознигуудта кино харуулдаг болоо.

Полевой стануудта ба фермэнүүдтэ кино харуулхадаа клуб соо табиһанһаа дутахагүйгөөр, һайнаар эмхидхэхэ шухала. Энээндэ бэлэдхэлэй ба эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулжа байнабди.

С. Нимаев, Иволгын аймагай кинофикациин таһагые даагша.

★ ★

Прибайкальска аймагай кинофикациин таһагай киномеханик нүхэр В. Егоров загаһашадта шэнэ кинофильмнүүдые һайнаар харуулдаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Горячинска сельсоведэй «Свободный путь» колхозой нүхэр Новолоцкиин хүтэлбэрилдэг загаһашадай бригадада кино харуулхынгаа урда тээ нүхэр Егоров бэлэдхэжэ байна.

Д. Новосой фото.

★

Нигта холбоотойгоор

Үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ Түнхэнэй аймагай кинофикациин таһаг киногоор хангалгынгаа түсэбые ходоодоо дүүргэдэггүй байгаа. Энэнь киномеханигуудай хүдэлмэри шалгадаггүйһөө, олониитэтэй, эмхи зургаануудтай холбоогүй байһан дээрэһээ шалтагаалдаг байба.

Эдэ дутагдалнуудые дары усадхаха зорилго бидэнэй урда табигдаа һэн. Бидэнэр тон түрүүндэ аймагай культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай таһагтай холбоо байгуулаабди. Тиин, кинофильмые колхозуудта эльгээхэ бүридэмнай агитатор ошолдодог болоо. Энэ жэлдэ хэдэн арбаад лекци, элидхэл ба хөөрэлдөөнүүд кино харуулагдахын урда хэгдээ. Энэнэй эсэстэ кино харагшадай тоо һурагүй олошороһон байна.

1950 оной түрүүшын хахад жэл соо бидэнэр кино харагшадай талаарнь түсэбөө 125 процент дүүргээбди.

Амжалтаараа бидэнэр һанаагаа амархагүйбди. Улам эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ шадаха, хүдэлмэрилхэ арга боломжотойбди.

М. Донской,
Түнхэнэй аймагай кинофикациин таһагые даагша.

Городоор экскурсида ябаба

Прибайкальска аймагай культурын байшангай, библиотекын, уншалгын байшангуудай хүдэлмэрилэгшэд ба клубуудые даагшад Улан-Удэ город ерээд, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудаар ябажа, хүдэлмэриинь дүй дүршэлтэй һайса танилсаба.

Эдэнэртэ зорюулагдаһан түсхай семинар республиканска методическа кабинедтэ үнгэрэгдөө. Семинар дээрэ нүхэр Плишкина театральна самодеятельность, репертуар ба конферансье тухай занятинуудые хэбэ. Семинарай һүүлээр дүй дүршэл тухайда хөөрэлдөөн болоо.

Тэдэнэр экскурсяар механизированна шэлэй заводой клуб ошоо. Клубай директор нүхэр Семенов ба уранһайханай хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Зальмунин гэгшэд тэдэниие ехэ халуунаар угтажа, клубайнгаа хүдэлмэри тухай һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгэбэ.

Мүн тэдэнэр хизаар ороноо шэнжэлхэ республиканска музейдэ ба Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэдэ ороһон байна.

А. Герасимова.

Корреспонденци хайшан гэжэ бэшэхэб

Корреспонденци бэшэхэ хүдэлмэри гурбан гол зүйлнүүдһээ: темэ шэлэн ололгоһоо, тэрэниие зохёон найруулгаһаа ба литературна заһалгаһаа бүридэнэ. Энэ гурбан зүйл корреспонденци бэшэхэ хүдэлмэриие бүрин тодорхойлдог ба бэе бэеһээнь таһалашагүй юм. Ямаршье корреспонденциин нүлөө ехэтэй байлгань, үнэндөө, темэ шэлэн ололгоһоо, тэрэниие зохёолгоһоо ба литературна найруулгаһаа нилээд дулдыдадаг. Жэшээнь, таряа хуряалга гэһэн темээр корреспонденци бэшэжэ, ямар-нэгэн колхоздо бии байһан баримтануудые гол түлэб хэрэглээ гэе. Энэ темээр хэрбээ авторай алдуу гаргажа, парти ба правительствын заабаринуудые хазагайруулаа һаа, корреспонденцинь буруу ба хоротойшье болохо бшуу. Селькорой абаһан темээ зүбөөр бодобошье, материалаа мууса найруулан, уншагшадта ойлгосогүйгөөр бэшээ һаа, корреспонденцинь зорилгодоо хүсэд хүрэжэ шадахагүй байна.

Тиимэһээ, темэ шэлэн ололго, тэрэнээ бодожо үзэлгэ ба литературна найруулга хадаа корреспонденци бэшэхэ хүдэлмэриин шухала хубинуудынь болоно.

Корреспонденци бэшэлгэдэ темэ шэлэн ололго тон шухала. Темэ хадаа рабселькорой юун тухай бэшэхэ шэглэлынь гээшэ. Темэ шэлэн олоходоо иимэ ёһонуудые хүтэлбэри болгохо хэрэгтэй: корреспонденциин темэнь хододоо ниитын ба политическэ удхашанартай, тодо һонор, ямар-нэгэн предприятиин, колхозой, МТС-эй, совхозой, халаанай, бригадын ба фермын зорилгонууд дээрэһээ үндэһэлэнхэй, мүн манай коммунистическэ байгуулалтын юрэнхы зорилгонуудтай таһаршагүй холбоотой байха ёһотой.

Рабселькор темээ шэлэн олоод, тэрэнээ найруулхынгаа урда тээ бүхы материалаа һайса шэнжэлэн үзэхэ уялгатай. Юун тухай бэшэхээ эли тодоор шэнжэлжэ мэдэнгүйгөөр юумэ бэшэжэ болохогүй. Корреспонденци бүхэн шалгагдаһан баримтануудһаа үндэһэлхэ ёһотой. Баримтануудые бодомжотойгоор суглуулаад, тэдэнээ һайтар шэнжэлжэ үзэхэ шухала.

Баримтануудые суглуулхынгаа урда тээ ямар юумэн тушаа бэшэхэ тухайдаа тобшоор тэмдэглэжэ абаад, тэдэндээ харюусахада болоно. Энэ хадаа ямар юумэн дээрэ гол анхарал табихаяа эртэнһээ мэдэжэ, тон шухала материал гуримтайгаар суглуулхада туһална.

Рабселькорой материалаа бодомжотойгоор шэнжэлэн, хүдэлмэрилэгшэдтэй ба хүтэлбэрилэгшэдтэй хөөрэлдөөд байгаа һаань, тон элбэг баян баримтанууд олдодог. Гэбэшье, суглуулагдаһан баримтануудынь өөһэдынгөө шанараар илгаатай байдаг. Һайн корреспонденци бэшэхын тула, суглуулһан материалнуудһаа эгээн шухалыень шэлэн абажа, бэшыень орхихо хэрэгтэй.

Рабселькор болбол хэрэгтэй материалаа шэлэн олоһоной, шалгаһанайнгаа һүүлдэ, литературна найруулжа захалха ёһотой. Материал литературнаар найруулхадаа багахан түсэбтэй — статьягай эхэтэй байхада һайн юм.

Түсэб хадаа хэдэн асуудалнуудһаа статьягай гү, али тэмдэглэлэй түс түс хубинуудай гаршагуудһаа бүридэдэг. Хэрбээ тэдэ асуудалнуудынь тобшохоноор бэшэгдэһэн баримтануудаар тайлбарилагдаһан хай һаа, түсэбынь конспект болодог. Рабселькор тиимэ түсэбтэй һаа—хайшан гэжэ материал найруулхаб, юунһээ эхилээд, юугээр дүүргэхэб гэжэ эртэнһээ мэдэхэ болоно. Рабселькор хэрбээ түсэбөө бодожо үзөөгүй һаа, материалаа муугаар найруулха, тиигээд тэрэнэй корреспонденцинь бусайданги ба эли тодо бэшэ болохо байна. Тэмдэглэлэй гү, али статьягай түсэб табиха юрэнхы гурим гэжэ байдаггүй тухайда хэлэхэ шухала байна. Бүхы статьянууд ба тэмдэглэлнүүдые бэшэхэ түсэбэй нэгэн адли гурим гэжэ байдаггүй. Тэмдэглэл, статья бүхэниие бэшэхэ түсэб табилга хадаа тэрэнэй удхаһаа, тэрээн соо юун тухай, ямараар бэшэхэ ба юун тушаа онсо тоттохо байһанһаа дулдыдана.

Корреспонденциие тодо һонороор, тобшо мэдүүлэлтэйгээр ба һониноор бэшэхэ гэжэ оролдохо хэрэгтэй. Тэрээн соогоо ямар-нэгэн событи хаана, хэзээ болоһые тодорхойгоор бэшэхэ, бэшэгдэһэн хүнүүдэйнгээ (голодһо гаргагшад, гэмтэ ябадал хэгшэдшье һаань гү, али ажалай түрүүшүүлшье һаань) нэрэ, обог ба фамилиие нэрлэхэ хэрэгтэй. Корреспонденциингээ һонирхолтой байхынь тула, тэрээндээ үлүү үгэнүүдые, хариин ба хуряангыгаар бэшэгдэдэг үгэнүүдые шадаалһаа оруулангүй, уран хурса найруулга хэрэглэжэ шадаха хэрэгтэй. Мэдүүлэл бүриин үенүүдые ба найралдалые шадамгайгаар хэрэглэхын тула оролдохо шухала.

Эли тодоор, простой үгэнүүдээр найруулан, үргэн олониитэдэ ойлгосотойгоор хэлэдэгынь—Ленин ба Сталинай хэлэнэй онсо талань болоно. Манай агууехэ вождьнорой энэ жэшээһээ һургаал абажа, ойлгосотой, һонирхолтой ба тодо хурсаар бэшэжэ һураха хэрэгтэй.

К. Балдаев.

Багшанарай августовско зүблөөнүүдтэ

Бурят-монгол һургуулиин учебнигүүд тухай

...урят-Монголой Гүрэнэй хэблэл ... ондо 24 учебник хэблэн гар... түсэбтэй байгаа. Августын ... хүрэтэр 22 учебник хэблэг... гараба. Тэдэнэй 15-ниинь ур... ...тэнь гараһан аад, мүнөө шэ... заһагдажа, дахин хэблэгдээ. ... 7 учебник бурят-монгол хэлэн ...рэ анха түрүүшынхеэ оршуу... ...лажа гараба. 1949 ондо хэб... ...һэн учебнигүүд дахин хэблэл... оруулагдангүй үлэһэн байна. ...жэ 5, 6, 7 классуудта үзэхэ ... учебнигүүдые, ород хэлэнэй ...бнигүүдһээ бэшыень, бурят... ...ол хэлэн дээрэ оршуулжа гар... зорилго энэ жэлдэ юрэнхы ...ээ бэелүүлэгдээ.

...шэнээр ба дахин хэблэгдэһэн ...нигүүд шэнэ программын ...р заһагдажа, урдынхиһаа ни... ...ондоо болоһон байна. Тиимэ ... 1950—51 онуудай һуралса... жэлдэ хэрэглэгдэхэ учебнигүүд ...ай хэдэн тайлбаринуудые багша... ... ба гэгээрэлэй таһагай хүдэл... ...рилэгшэдэй анхаралда зорю... ...лана.

...бэлэдхэлэй класста үзэхэ ... Имехеновэй «Үзэглэл», Б. Сан... ...ай «Түрэлхи хэлэн» гэжэ ун... ... ном, Н. Никитинэй ба бу... ... арифметическэ задачануу... ..., упражненинүүдэй сборнигой ...уулга энэ жэлдэ барандаа шэ... программын ёһоор заһагдан ...лаа. Тус учебнигүү... энэнһээ урда тээхи хэблэлгэ... ... шэнэ программын эрилтэ... ... таарахагүй байна.

... классуудта үзэхэ Д. Мижи... ... ба 3, 4 классуудта үзэхэ ... Имехеновэй бурят-монгол хэлэ... ...рамматикын учебнигүүд энэ ... дахин хэблэгдээгүй. 1949 ондо хэблэгдэһэн эдэ учебнигүүдые һургуулинууд мүнөө жэлдэ хэрэглэхэ ёһотой. Түс учебнигүүд юрэнхы дээрээ шэнэ программада таараха юм. Грамматикын урогуудта хэрэглэгдэхэ сагайнь хубаарилнууд шэнэ программа соо үгтэнхэй.

Нэгэдэхи ба дүрбэдэхи классуудай түрэлхи хэлэнэй уншалгын номууд энэ жэлдэ шэнэ программын ёһоор заһагдажа хэблэгдээ. Хоёрдохи ба гурбадахи классуудта үзэхэ түрэлхи хэлэнэй уншалгын номууд мүнөө шэнээр хэблэгдээгүй, тиимэ тула 1949 ондо гараһан эдэ номууд хэрэглэгдэхэ. Ц. Цыдендамбаевай ба М. Имехеновэй энэ жэлдэ шэнээр хэблэгдэжэ гараһан, 4-дэхи классай уншалгын номдо ехэ хубилалтанууд оруулагданхай. Энэнэй түрүүшын хэблэлые хэрэглэжэ болохогүй гээшэ.

Нэгэдэхи класста үзэхэ Н. Никитинэй ба бусадай арифметикын учебнигэй оршуулга мүнөө шэнэ программын ёһоор заһагдажа оршуулагдаад, гараһан байна. Эдэ авторнуудай зохёоһон гурбадахи ба дүрбэдэхи классуудай учебнигүүд дахин оршуулагдаһан болобошье, хуушан программын ёһоор гараһан байна. Хоёрдохи классай арифметикын учебник 1949 ондо хэблэгдэһэн тула мүнөө дахин хэблэгдээгүй. Иимэһээ бэлэдхэлэй ба нэгэдэхи классуудта арифметикые шэнэ программын ёһоор шудалха, хоёрдохи, гурбадахи, дүрбэдэхи классуудта хуушан программын ёһоор шудалха ёһотой болоно. Ородбэшэ һургуулинуудта хэрэглэгдэхэ шэнэ учебнигүүдэй хэблэгдэжэ гаратар, урдань байһан учебнигүүдые хэрэглэхэ гэжэ РСФСР-эй гэгээрэлэй Министерство заабари үгөө.

Дүрбэдэхи класста географияар Н. Витковичын зохёоһон шэнэ учебник энэ жэлдэ оршуулагдажа гаранхай. Терехова ба Эрделиин урдань хэрэглэгдэжэ байһан учебнигые хэрэглэхэеэ болихо заргэтэй. Естествознаниар дүрбэдэхи класста хэрэглэхэ М. Скаткинай «Амигүй байгаали» гэжэ учебнигэй оршуулга энэ жэлдэ горьтойхон заһабаритайгаар дахин хэблэгдэжэ гараа. Дүрбэдэхи класста СССР-эй түүхэ шудалхадаа А. Шестаковой редакцяар 1948 ондо хэблэгдэһэн учебнигэй оршуулга хэрэглэхэ хэрэгтэй.

Бурят-монгол һургуулинуудта ород хэлэ шудалан үзэлгөөр 1950 — 51 онуудай һуралсалай жэлдэ иимэ учебнигүүдые хэрэглэхэ гэбэл: бэлэдхэлэй класста һуралсалай жэлэй хоёрдохи хахадһаа эхилэн, М. Мангадаевай зохёоһон «Разговорные уроки в подготовительном классе» гэжэ пособи, нэгэдэхи класста—К. Олзоевой, хоёрдохи класста—И. Баранниковай, гурбадахи класста — В. Кудрявцевай учебнигүүд хэрэглэгдэхэ.

Дүрбэдэхи класста үзэхэ П. Петровагай ба К. Олзоевой зохёоһон ород хэлэнэй учебник энэ жэлдэ шэнэ программын ёһоор заһагдажа хэблэгдэхэ байһан аад, үшөө баталагдаадүй байна. Тиимэ тула, 1948 ондо хэблэгдэһэн энэ номые һуралсалай жэлэй түрүүшын хахадта хэрэглэхэ ёһотой болоно. Һуралсалай жэлэй хоёрдохи хахадта энэ учебник шэнээр хэблэгдэжэ гараһан байха гэжэ тухайлагдана.

Ород хэлээр 5, 6, классуудта Г. Упхоновой ба И. Баранниковай зохёоһон фонетикэ ба морфологиин учебник хэрэглэгдэхэ. Долоодохи класста үзэхэ Т. Бахановай зохёоһон ород хэлэнэй синтаксис 1949 ондо хэблэгдэжэ гараһан байгаа. Энэ хадаа шэнэ жэлэй һуралсалда мүн лэ хэрэглэгдэхэ байна. Г. Упхоновой ба И. Баранниковай ород хэлэн дээрэ зохёоһон упражнениүүдэй сборник (1948 ондо хэблэгдэһэн) хэрэглэгдэхэ ёһотой.

К. Олзоев, И. Ким гэгшэдэй зохёоһон табадахи класста ород хэлээр уншаха ном 1949 ондо хэблэгдэжэ гараһан байна. Зургаадахи класста уншаха Т. Бахановай ном 1948 ондо гараһан байгаа. Энээниие һуралсалай жэлэй түрүүшын хахадта хэрэглэхэ. Һуралсалай жэлэй хоёрдохи хахадта энэ ном шэнээр хэблэгдэхээр хараалагдана.

Долоодохи класста ород хэлээр уншаха ном үшөө зохёогдоодүй. Тиимэһээ бурят-монгол һургуулиин долоодохи класста ород хэлээр уншаха ном мүнөө хэблэгдэжэ гарахагүй гэжэ багшанарта мэдүүлэгдэнэ. 1947 ондо хэблэгдэжэ гараһан И. Кимэй уншалгын номые долоодохи класста хэрэглэхэһээ гадна, программа соо заагдаһан материалнуудые ород һургуулиин учебнигүүд сооһоо абажа, уншалгын урогуудые хэхэдэ зохихо байна.

5, 6, 7 классуудта үзэхэ бурят-монгол хэлэнэй учебнигүүд гэхэдэ: М. Имехеновэй зохёоһон бурят-монгол хэлэнэй грамматика (фонетикэ ба морфологи), Д. Мижидоной зохёоһон орфографическа упражненинүүдэй сборник болоно. Долоодохи класста үзэхэ бурят-монгол хэлэнэй грамматикын учебник (синтаксис) энэ жэлдэ Т. Бертагаев, Д. Дугар-Жабон ба М. Имехенов гэгшэдээр зохёогдоод, сентябрь һарада хэблэгдэн гарахаар бэлэдхэгдэжэ байна. Энэ учебник урдань байһан синтаксисһээ тон ондоогоор зохёогдоо.

Мүн 5-дахи класста уншаха Д. Мижидоной ба Ц. Номтоевой, 6 класста уншаха Г. Дашицыреновэй, 7 класста уншаха Ж. Гончиковой зохёоһон бурят-монгол литературна уншалгын номууд 1948 ондо хэблэгдэжэ гараһан юм, мүнөө хэрэглэгдэхэ ёһотой.

Географяар 5-дахи класста үзэхэ А. Барковой ба А. Половинкинай учебник энэ жэлдэ шэнээр оршуулагдажа гараа [illegible], энэнь [illegible] мүнөө шэнээр заһагдажа гараһан тула, шэнэ программада хүсэд таараха[illegible] байна. Тиигэбэшье, зарим темэнүүдые шудалхадаа түс номой хуушан оршуулгыень хэрэглэжэ боломоор. 7-хи класста үзэхэ С. Чефрановай учебник 1949 ондо хэблэгдэжэ гаранхай.

Түүхээр 5—6 классуудта үзэхэ А. Мишулинай редакци доро зохёогдоһон учебнигэй оршуулгань энэ жэлдэ шэнээр хэблэгдэжэ гараһан байна. 6—7 класста үзэхэ Е. Косминскиин учебнигэй оршуулга 1949 ондо хэблэгдэжэ гараһан юм. Мүн 7 класста СССР-эй Конституци шудалан үзэхэ (нүхэр Каревагай зохёоһон) пособи 1949 ондо хэблэгдэжэ гараһан байна. Эдэ учебнигүүд 1950—51 онуудай һуралсалай жэлдэ хэрэглэгдэхэ юм.

5, 6, 7 классуудта ботаника, зоологи, физикэ, геометри, алгебра, химии ба арифметикээр 1949 ба 1950 онуудта оршуулагдажа хэблэгдэһэн учебнигүүд хэрэглэгдэхэ ёһотой. Тиихэдэ ботаникаар Всесвятскиин учебнигэй орондо 1949 ондо хэблэгдэжэ гараһан В. Тетюревэй учебнигэй оршуулга хэрэглэгдэхэ. Зоологёор Цузмерай учебнигэй орондо В. Шалаевай ба Н. Рыковэй учебнигэй оршуулга хэрэглэгдэхэ ёһотой.

Дээрэ дурсагдаһан учебнигүүд барандаа ном худалдаха организацинуудта тушаагданхай.

Программанууд тухай хэлэхэ болоо һаа, эхин һургуулиин программанууд энэ жэлдэ шэнэлэн заһагдажа гараба. 5, 6, 7 классуудта бурят-монгол хэлэ ба литература зааха программанууд 1948 — 49 онуудта хэблэгдэжэ гараһан байгаа. Ондоо предмедүүдээр РСФСР-эй гэгээрэлэй Министерствын гаргаһан программанууд хэрэглэгдэхэ ёһотой.

8, 9, 10 классуудта бурят-монгол литература шудалан үзэхэ программын проект 1949 оной эсэстэ хэблэгдэжэ гараа. Энэ проектын ёһоор түс классуудта бурят-монгол литература шудалан үзэхэ ёһотой. Зүгөөр, эдэ классуудта үзэхэ литературын учебнигүүд ба хрестоматинууд зохёогдоодүй байна. Тиимэһээ, хэрэгтэй материалнуудые олохо ба хэрэглэхэ ябадалдань багшанарта горьтой бэрхэшээл ушарха, гэбэшье, бурят-монгол литературые заалга энэ жэлдэ заатагүй ябуулагдаха ёһотой.

Учебнигүүд ба программанууд шанарай талаараа һургуулинуудай эрилтэнүүдые хэрэзэргэ хангажа шаданаб гэһэн асуудал мүнөө табигдана. Тиимэ тула учебнигүүд ба программануудта рецензинүүдые, һанамжануудаа багшанарай бэшэхэнь тон шухалада тоологдоно. БМАССР-эй гэгээрэлэй Министерство ба Бурят-Монголой Гүрэнэй хэблэл учебнэ литературын авторнуудтай, оршуулгашадтай, редакторнуудтай хамта учебнигүүдэй шанарые улам һайжаруулхын тула шухала хэмжээнүүдые абажа байна.

Д. Мижидон, Бурмонгизай учебнэ литературын секторые даагша.

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй Бюрогой хандалга

ПРАГА, августын 18. (ТАСС). Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй Бюро Кореядэ боложо байгаа событинууд тушаа мэдүүлгын текстые өөрынгөө заседани дээрэ баталан абаа. Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Аюулгүйн Соведтэ ба бүхы правительствонуудта эльгээгдэхэ энэ мэдүүлгэ соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй Бюро хадаа Кореядэ дайн боложо байха үедэ суглараад, энэ конфликтын угаа ехэ аюулые бүрин мэдэрнэ. Амгалан зониие олон удаа бомбодожо, хүнүүдые олоор алажа ба ехэ һандарал хэжэ байһанда дураа гутажа, Бюро хадаа Кореяын арадай дура хүсэлые хараадаа абалсан, энэ конфликтые иимэ үндэһэ һууринууд дээрэ эсэслэн шиидхэбэрилхыень Аюулгүйн Соведһээ эрид шангаар эринэ гэбэл:

Дайнай ябуулгануудые зогсоохо ба гражданска хүн зониие бомбодохо ябадалые дары зогсоохо, гадаадын бүхы сэрэгүүдые холодуулан зайлуулха, хоёр талануудай түлөөлэгшэдые соносохо.

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй Бюро энэ дурадхаляараа олон зуугаад миллион эрэшүүл ба эхэнэрнүүдэй дура хүсэлые харуулна гэжэ этигэнэ. Бюро хадаа энэ дурадхалнай эб найрамдалые хамгаалха ба бэхижүүлхэ гэһэн бүхы дэлхэйн хүнүүдэй эрмэлзэлгые мэдүүлнэ гэжэ тэрэшэлэн этигэнэ».

Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федераци Я. А. Малигта ба Трюгве Лидэ телеграммануудые эльгээбэ

ПАРИЖ, августын 18. (ТАСС). Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федераци Аюулгүйн Соведэй түрүүлэгшэ Я. А. Малигта телеграмма эльгээбэ, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

«Г-н түрүүлэгшэ! Найман неделиин турша дотор корейскэ газар дээрэ дайн боложо байна. Элдэб янзын газарнуудһаа, тэрэ тоодо Хойто Кореяын профсоюзуудай Нэгэдэлһээ абтаһан олон тоото мэдээнүүд юу баталнаб гэхэдэ, амгалан хүн зониие бомбодолго, городууд ба тосхонуудые американска авиацяар саг үргэлжэ һандаргалга, американска армиин хэрэглэдэг «шатаалгын» тактика хадаа хүн зондо эсэргүү террористическэ актнууд гээшэ, мүн корейскэ национальна эд зөөриие зорюута усадхалга, урда корейскэ засагаархидай ба американецуудай хиналта доро байгаа территоринууд дээрэ политическэ хэрэгээр гэмнэгдээд түрмэдэ ороһон хүнүүдтэ ба сэрэгэй пленнэйхидтэ зэрлиг муухайгаар хандалга хадаа Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин Уставые, мүн хүнүүдэй эгээн элементарна эрхэнүүдые эбдэһэн ябадал болоно. Корейскэ арадта эсэргүү атомна бомбые американска сэрэгүүдэй хэрэглэхэ гэһэн саг үргэлжын заналта хадаа моральна хашалта гээшэ, тэрэнь бүхы хүн түрэлтэнэй зэбүүрхэлые үүсхэнэ.

Эдэ баримтануудые ООН-эй тугаар далдалжа болохогүй гэжэ, мүн ООН-эй Уставта байгаа гуманна принципүүдтэй зохилдуулан Аюулгүйн Совет эдэ баримтануудые шүүмжэлхэ ёһотой гэжэ профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федераци тоолоно.

Эб найрамдалай тала баригша бүхы үнэн сэхэ хүнүүдтэй хамтадаа профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федераци хадаа корейскэ арад ямар нэгэн нүгөө арадта добтолоогүй, гадаадын ямар нэгэн территориие дайшалан эзэлээгүй гэжэ, корейскэ арад өөрынгөө хэрэгүүдые өөрөө шиидхэхэ дүүрэн эрхэтэй гэжэ, корейскэ территориие гадаадын армиин зүгһөө бомбодоһон ба хооһоруулһан ябадал хадаа эб найрамдалай хэрэгтэ туһалжа шадахагүй гэжэ, мүн американска хамааралгань бүхы дэлхэйдэхи байдалые эсэстэнь хүрэтэр хурсадхажа, тэрэниие ерээдүйдэ улам хүндэрүүлхэ байна гэжэ тоолоно.

Кореяын хүн зон хадаа тэрээндэ эсэргүү шэглүүлэгдэһэн бомбодолгонуудһаа, тэрэшэлэн атомна бомбо хэрэглэлгын али бүхы заналтаһаа дары хамгаалагдаха ёһотой байһаниие г-н түрүүлэгшэ, Та, бидэнэр шэнгеэр мэдэрхэ бээзэт гэжэ профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федераци найдана.

Энээн тушаа Аюулгүйн Соведэй зүб ябуулгануудынь бүхы хүн түрэлтэнэй баясхалангые үүсхэхэ байгаа.

Г-н түрүүлэгшэ, манай имагта ехэ хүндэлэлые хүлеэн абыт».

Гар табигшад: ВФП-гэй Түрүүлэгшэ ди Витторио, ВФП-гэй генеральна секретарь — Л. Сайян.

Иимэ удхатай телеграммые ВФП ООН-эй генеральна секретарь Трюгве Лидэ эльгээбэ.

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн хоёрдохи конгресс зарлаха тухай

ПРАГА, августын 18. (ТАСС). Прагада боложо байгаа эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй Бюро хадаа эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн хоёрдохи конгресс зарлаха тухай хандалгые баталан абаа. Хандалга соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: «Олон зуугаад миллион эхэнэрнүүд ба эрэшүүл Стокгольмско Уряае тойрон нэгэдэһэн ба нэгэдэжэ үргэлжэлһөөр байна. Эдэ олон миллион эхэнэрнүүд ба эрэшүүлэй нэрэһээ, эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй Бюро хоёрдохи конгресс зарлахань, тэрэнэй заседанинууд 1950 оной ноябриин 13-һаа 19 хүрэтэр Великобританида болохо байна.

Германска демократическа республикын министрнүүдэй совет табанжэлэй түсэб тухай хуулиин проектые һайшааба

БЕРЛИН, августын 18. (ТАСС). АДН агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Германска демократическа республикын министрнүүдэй совет хадаа Германиин Социалистическэ Единэ Партиин (СЕПГ) табиһан табанжэлэй түсэбэй проектые өөрынгөө заседани дээрэ һайшааба. Министрнүүдэй совет хадаа Германска демократическа республикын бусад министерствонүүдтэй ба газар нютагуудай правительствонуудтай хамтаран энэ проектын үндэһэ һуури дээрэ табанжэлэй түсэб тухай хүүли зохёохыень түсэблэлгын министерстводэ даалгаба.

СЕПГ-тэй гурбадахи съездын дурадхалнуудтай зохилдуулан, ажалша арад зоной ажабайдалые һайжаруулха тухай тогтоолые министрнүүдэй совет баталан абаа.

Хитадта юумэнэй үнэ сэн тогтууритай болоо

ПЕКИН, августын 18. (ТАСС). Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Хитадта хүдөө ажахын продуктнуудай, мүн промышленна эд бараанай үнэ сэн хаа хаанагүй тогтууритай боложо байна.

Гүрэнэй ба кооперативна организацинууд ороохо таряа ехээр худалдан абажа ба промышленна эд бараа хүдөөтэй районуудта гаргажа, наймаашадай аашануудые зайлуулжа шадаа. Орооһо тарян, хлопок ба хлопчатобумажна эд бараануудай үнэ сэн июль һарын турша соо тогтууритай байгаа. Энэ хадаа Хитадай арадай правительствын экономическа зүб политика ябуулһанай үрэ мүн гэжэ Синьхуа агентство мэдээсэнэ.

Корейскэ асуудал тушаа Англиин правительствын политикые буруушаана

ЛОНДОН, августын 18. (ТАСС). «Дейли Уоркер» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Зүүн Уилсден (Хойто Лондон) гэжэ һунгуулиин округтохи лейбористска партиин организациин тусхай заседанида хабаадаһан 250 хүнүүд корейскэ асуудал тушаа правительствын политикые шүүмжэлһэн резолюци нэгэн һаналаар абаба.

Аюулгүйн Соведэй августын 17-ой заседани

НЬЮ-ЙОРК, августын 17. (ТАСС). Аюулгүйн Соведэй ээлжээтэ заседани нүхэр Я. А. Малигай түрүүлэлгэ доро энэ үдэр болобо. Нээмэл заседаниин урда тээ болоһон хаагдамал заседани дээрэ, Соведэй гэшүүд хадаа тэрэнэй урда тээ болоһон заседани дээрэ гараһан асуудалнууд тушаа һаналнуудаа хэлээ гэжэ Малик заседани нээхэ зуураа соносхобо. Хаагдамал заседанида хабаадагшад һаналнуудаа иигэжэ хэлэхэ ябадалые саашадаа үргэлжэлүүлхэнь туһатай байна гэжэ тоолобо гээд Малик зааба.

Тэрээнэй һүүлээр Малик Кубагай түлөөлэгшэ Альварес гэгшэдэ үгэ үгэбэ.

Энээнэй урид США-гэй түлөөлэгшэ Остин ба Англиин түлөөлэгшэ Джебб гэгшэдэй хэлэһэн үгэнүүдые Альварес дахин дабтаба. Соведэй заседанида лисынмановска бүлэгэй түлөөлэгшын уригдаагүй байһан тушаа гэмшэлээ мэдүүлээ.

СССР-тэ эсэргүү шэглүүлэгдэһэн хардалгын олон тоото баталалгануудһаа бүридэһэн үгэ соогоо Альварес хадаа корейскэ асуудалые эб найрамдалай ёһоор шиидхэхэ тушаа советскэ дурадхалые буруушааба.

Тэрэнэй удаа тээ үгэ хэлэһэн США-гэй түлөөлэгшэ Остин гэгшэ империалистнуудай һанаанда таараха зэргээр корейскэ асуудалые шиидхэхэ гэһэн американска хараа бодолые мэдүүлһэн ба Хойто, тэрэшэлэн Урда Корееые Холбоото Штадуудта захирагдуулхаар оролдожо байһанаа хэрэг дээрэ мэдэрһэн байна.

Соведэй хүдэлмэриин «нормальна журамда» Малик һаад ушаруулжа байһан хэбэртэйгээр баталжа, Остин хадаа Соведтэ түрүүлэгшээр байгаа Малигта Альваресэй халдаһан ябадалые һайшаагаад, өөрынгөө үгые эхилбэ.

Эб найрамдал тээшэ Холбоото Штадуудай эрмэлзэжэ байһан хэбэртэйгээр билдагуушалан мэдүүлээд, Остин хадаа Холбоото Штадууд Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин урдаа табиһан зорилгонуудыень дэмжэхээр бүрин шиидэнхэй ба Корееые сэрэгэй база болгон ашаглаха гэһэн һанал Холбоото Штадуудта байхагүй хэбэртэйгээр баталба.

Ёһо журам тогтоохо ябадалда туһалхын ба дайнһаа «эб найрамдалда» шэлжэн орохын тула, газар дээрэнь ООН-эй комиссиие байгуулха гэжэ Остин дурадхаба.

Нэгэдэмэл Нацануудай Организациие бэхижүүлхэ ябадалла туһалхые оролдоногүй гэжэ Советскэ Союзые гэмнээд, Остин үгэ соогоо, советскэ делегадые ба Советскэ Союзые хэдэ хэдэн удаа муухайгаар хардаба.

Кореядэ дайнай үргэлжэлжэ байһанай харюусалгые Советскэ Союзда тохохо гэжэ Остин оролдобо. Кореядэхи американска агрессиин түлөө харюусалгые США-һаа зайсуулхын тула Советскэ Союзай мүнөө үедэ нүлөөгөө үзүүлээ һаа, Кореядэ эб найрамдалые эбдэлгэ бүримһэн болюулагдаха һэн гэжэ Остин мэдүүлбэ.

Остинай удаа тээ гоминдановска түлөөлэгшэ Цзян Тин-фу гэгшэ үгэ хэлэжэ, Азида империалистическэ агресси үүдхэһэн англо-американска блогые советскэ гэмнэлгэнүүдһээ хамгаалхые барлаг ёһоор һүгэдэжэ оролдобо.

Цзян Тин-фу Советскэ Союзда дайсан харша хорото муухай хэдэн мэдүүлэлгэнүүдые хэбэ.

Энээнэй һүүлээр, Югославиин түлөөлэгшэ Беблер гэгшэ үгэ хэлэжэ, Индиин үүсхэлые амаршалнаб гэжэ мэдүүлбэ.

Удаадахи оратор — Норвегиин түлөөлэгшэ Сунде Соведэй заседанида Ли Сын Ман гэгшын түлөөлэгшые оруулха тушаа асуудалые лахин үргэһэн ба корейскэ арадай түлөөлэгшые заседанида оруулангүйгөөр, *харин* Ли Сын Ман гэгшын түлөөлэгшын оруулагдахые туйлаха гэһэн англо-американска блогой хараа бодолые «зүбтүүлхэ» гэжэ оролдобо.

Советскэ Союзай түлөөлэгшэ Малик үгэ хэлэжэ, Остинай үгэнүүдтэ харюусаа. Остин хадаа гол баримтые — корейскэ арадта эсэргүү США-гэй агрессиие хамааран үгэ хэлэхэһээ зайсаба, советскэ делегациин мэдүүлһэн тобшололнуудта ба баримтануудта Остин харюусаагүй.

Мүнөө үедэ Кореядэ боложо байгаа бодото событинуудһаа уласхоорондын ниитын һанал бодолой ба Аюулгүйн Соведэй анхаралые өөрынгөө үгээр холодуулхые Остин оролдоно гэжэ Малик тэмдэглэбэ.

Кореядэ хүнэй шуһан адхарна, эхэнэрнүүдые, үхибүүдые ба хүгшэдые алана, американска зэрлиг муухай бомбодолгын үедэ арадай эд зөөринь усадхагдажа байна гэжэ Малик тэмдэглэбэ. Американска олон мянгаад солдадууд тэндэ үхэнэ; юунэй түлөө тэмсэжэ ба үхэжэ байһанаа мэдэнгүйгөөр олон арбаад мянган хүнүүд үхэжэ байна гэжэ американска хэблэл заана. Остин эдэ асуудалнуудһаа зайсана, ерээдүйн перспективэнүүл тушаа юрэнхыгөөр хэлэнэ гэжэ Малик зааба.

Корейскэ асуудалые эб найрамдалай ёһоор шиидхэхэ проблемэ Аюулгүйн Соведэй үмэнэ байна, тиин энэ асуудал шиидхэгдэхэ ёһотой гэжэ Малик хэлэбэ. Гэбэшье, Холбоото Штадууд энэ асуудалай шиидхэгдэхые хүсэнэгүй. Холбоото Штадуудай делегадууд корейскэ проблемые эб найрамдалай ёһоор шиидхэхэ тухай Советскэ Союзай дурадхалые эбдэнэ.

Конфликтдэ хабаадаһан хоёр талануудай, конфликтдэ татан оруулагдаһан хоёр лагерьнуудай һаналые соносонгүйгөөр, эбэй ёһоор шиидхэхэ тухай хэлэжэ яажа болохоб гэжэ Малик асууба. Гэбэшье, Холбоото Штадууд дайниие үргэдхэхэ гэһэн агрессивнэ дурадхал оруулна. Холбоото Штадуудай зонхилхы кругуудай хүсэһэн ёһоор лэ олон тоото сэрэгүүдые Корея руу эльгээхэ, олон тоото хүнүүдые үхэл руу эльгээхэ һанаатай байһанаа США һайрхана. Эдэ кругуудай агрессивнэ зорилгонуудые далдалхын тула США-гэй делегат болбол Советскэ Союзай нүлөөн тухай дахин хэлэнэ.

Советскэ делегаци Аюулгүйн Соведтэ Корейскэ асуудалые эб найрамдалай ёһоор шиидхэхэ хэрэгтэ хабаадахаар бэлэн байһан тухайгаа мэдүүлээ гэжэ Малик һануулба. Гэбэшье, США-гэй правительство ба американска делегаци хадаа корейскэ асуудалые эб найрамдалай ёһоор шиидхэхэ тухай СССР-эй дурадхалые эбдэнэ, хоёр талануудые соносохо тухай советскэ хуулита дурадхалнуудай абтахыень блокировална. Тиин, американска делегаци корейскэ проблемые эб найрамдалай ёһоор шиидхэхэ тухай асуудалые Аюулгүйн Соведэй хаража үзэхэдэнь һаад ушаруулна.

Аюулгүйн Соведээр дамжуулан корейскэ асуудалые эб найрамдалай ёһоор шиидхэхэ хэрэгтэ Советскэ Союз эдэбхитэйгээр хабаадахаар бэлэн. Теэд, Холбоото Штадууд энээндэ дурагүй байна, юундэб гэхэдэ. США хадаа эб найрамдалай ёһоор шиидхэхэ бэшэ, харин дайниие үргэдхэхэ зорилго табина гэжэ Малик хэлэбэ.

Уставай ёһоор, Аюулгүйн Совет хадаа бүгэдэниитын эб найрамдалые дэмжэхэ хэрэгтэ гол орган байха зэргэтэй гэжэ тэмдэглээд, Малик хадаа өөрынгөө нангин үүргые бэелүүлхэ ба Кореядэхи хэрэгүүдые эб найрамдалай ёһоор шиидхэхэ ябадал туйлаха гэжэ Соведые уряалба. Гэбэшье эдэ дурадхалнууд Холбоото Штадуудай ба тэрэнэй нүлөөн доро байһан оронуудай байгуулһан эсэргүүсэлгэтэй дайралдана гэжэ Малик дахин тэмдэглэбэ.

Малигай үгэ хэлэһэнэй һүүлээр, Аюулгүйн Соведэй заседани хаагдаа.

Кореядэхи событинууд

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэл

ПХЕНЬЯН, августын 19. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин августын 19-эй үглөөгүүр мэдээсэһэнэй ёһоор, Арадай армиин частьнууд бүхы фронтнууд дээрэ американска ба лисынмановска сэрэгүүдтэй хатуу шангаар дайлалдажа үргэлжэлөөд, дайсадта ехэ гэмтэл хохидол ушаруулһан байна.

Гуньи (Гун'И) гэдэгые сүлөөлһэн Арадай армиин частьнууд Гуньиһээ (Гун'И) урдуурхи районд добтолгоёо үргэлжэлүүлбэ, эсэргүүсэлтэ хэхээр һэдэһэн лисынмановска марионеточнэ сэрэгүүдэй 5-дахи дивизидэ айхабтар ехэ гэмтэл хохидол ушаруулаа.

Урда эрье зубшан добжолжо ябаа Арадай армиин сэрэгүүд саашаа дабшажа үргэлжэлөө, диилдэһэнэй һүүлээр сухариһан американска 25-дахи дивизиин частьнуудта туйлай шанга сохилтонуудые хэһэн байна.

Зүүн эрьедэ дайлалдажа ябаа Арадай армиин частьнууд дайсанай контрдобтолгые гэдэргэнь сохёод, хатуу шанга байлдаануудые хэжэ байна.

ПХЕНЬЯН, августын 19. (ТАСС). Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани августын 19-эй үдэшэ иигэжэ мэдээсээ:

Арадай армиин частьнууд хадаа бүхы фронтнууд дээрэ үсэд эсэргүүсэһэн дайсантай хатуу шангаар дайлалдажа үргэлжэлөө.

Американска авиацяар дэмжэгдэһэн американска ба лисынмановска сэрэгүүд ехэ эсэргүүсэлтэ хэнэ. Дайсан болбол Арадай армиин частьнуудаар эзэлэгдэһэн пунктнуудые буляан абахын тула зүүн эрьедэ контрдобтолго хэһэн аад, Арадай армида сохюулан, ехэ гэмтэл хохидолдо ороод, сухариба.

Американска авиаци хадаа тылдэхи амгалан байһан городуудые ба тосхонуудые бүдүүлиг муухайгаар бомбодожо байна.

Американска бомбардировщигууд августын 18-да Урда Пхеньян, Урда Хамген ба Канвон провинцинуудта амгалан байһан һуурин газарнуудые бүдүүлиг муухайгаар бомбодоо. Энээнһээнь боложо байрын олон гэрнүүд, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд һандараа.

Амгалан байһан зоной дундаһаа олон хүн гэмтээ.

ПХЕНЬЯН, августын 20. (ТАСС). Пхеньянска радиогой дамжуулһанай ёһоор, Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин августын 20-ной үглөөнэй мэдээн соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

Арадай армиин частьнууд бүхы фронтнууд дээрэ ехээр эсэргүүсэһэн дайсануудтай шанга байлдаануудые хэжэ үргэлжэлүүлбэ.

Егваниин (Икан) районд Арадай армиин частьнууд американска ба лисынмановска сэрэгүүдэй танкова, авиациин частьнуудаар дэмжэгдэһэн контрдобтолгонуудта шанга сохилтонуудые хэһэн байна.

Байлдаанай үедэ, Арадай армиин артиллерийскэ частьнууд хүсэтэ буудалгаар дайсанай олон танкнуудые галдаһан ба бута буудаһан, контрдобтолгыень сухариса сохиһон байна. Тиихэтэй хамта, дайсанай сэрэгүүдтэ ба техникэдэ тон ехэ гээлтэ хоролто хэгдээ.

Урда эрье шадарай районд добтолжо ябаһан Арадай армиин частьнууд болбол таарамжатай газарнуудые ба хамгаалгын байгуулалтануудые хэрэглэжэ, үсэдөөр эсэргүүсэһэн американска 25-дахи дивизиин частьнуудта эсэргүү хатуу байлдаануудые хэжэ байна. Августын 19-дэ американска 12 бомбардировщигуудай Сеул городто добтолго хэһэн үедэнь, Арадай армиин зенитнэ артиллери дайсанай 5 самолёдые буудажа унагааба. Самолёдууд Сеул городой Денно районд унаһан байгаа.

ПХЕНЬЯН, августын 20. (ТАСС). Пхеньянска радиогой дамжуулһанай ёһоор, Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани августын 20-ной үдэшэ иигэжэ мэдээсэбэ:

Арадай армиин частьнууд бүхы фронтнууд дээрэ үсэдөөр эсэргүүсэһэн американска ба лисынмановска сэрэгүүдтэй шанга байлдаануудые хэжэ үргэлжэлүүлээ.

Арадай армиин зенитнэ часть Вонсан (Гензан) дээрэ добтолго хэһэн американска нэгэ «В-29» маркын бомбардировщигые бута буудан унагаагаа. Тэрээнһээ гадна, Кэсон (Кайдзио) дээрэ добтолго хэхые һэдэһэн американска нэгэ самолёт бута буудан унагаагдаба.

Августын 20-до американска самолёдууд Пхеньян дээрэ 5 дахин добтолго хэжэ, городые нюдэ балай бомбодобо. Зенитнэ артиллери хадаа дайсанай самолёдуудые буудан намнаа. Дайсанай нэгэ самолёт буудагдан унагаагдаа.

Германска демократи[…] республика ба баруун Гер[…] хоорондо эд товар а[…] абалсаха тухай хэлсэ[…] болзорые утадхаба

БЕРЛИН, августын 18. […] Германска демократическа […] публика ба Баруун Гер[…] хоорондо эд товар а[…] абалсаха тухай батала[…] Франкфуртска хэлсээнэй […] рые энэ оной сентябриин 30 […] тэр утадхаха тушаа Бе[…] августын 11-дэ хэлсэгдээ […] АДН агентство мэдээсэнэ. […] сээн соо хараалагдаһан бү[…] варнуудые, тэрэ тоодо […] булад ба модоной зүйлн[…] андалдалга дары һэргээгдэ[…] лоно.

Американска призывни[…] таталгын пунктнууд[…] ошохоёо арсана

НЬЮ-ЙОРК, августы[…] (ТАСС). Армида татагдаха […] һон олон нюурнууд та[…] пунктнуудта ерэжэ үгэдэгү[…] на гэжэ американска хэблэ[…] дээсэнэ. Газетэнүүдэй мэд[…] нэй ёһоор, Нью-Йоркын та[…] пунктнуудта ерээгүйшүүдэй […] дунда жэшээгээр, 22 процен[…] лоно.

«Нью-Йорк Таймс» газет[…] дээсэһэнэй ёһоор, Нью-Й[…] таталгын пунктнуудта авг[…] 8-ай үдэр призывнигуудэй 2[…] центнь ерээгүй. Сугларгашад[…] процентнь медицинскэ шал[…] болоходо, үбшэнэй шалтаг[…] табигдаһан байха юм.

Таталгын пунктнуудта е[…] нюурнуудай хэрэгые проку[…] һаяар хаража эхилхэ, сент[…] эхеэр тэдэнэй хэрэгүүд аме[…] ска сүүдүүдэй үзэмжэдэ […] юм гэжэ США-гэй прокурор […] мэдүүлбэ.

Вьетнамдахи дайнай ябуулганууд

ШАНХАЙ, августын […] (ТАСС). Вьетнамска теле[…] агентствын дамжуулһанай […] энэ оной мартын 7-һоо […] 30 хүрэтэр Ланг-Сон — Ка[…] гэжэ шоссейе зубшан Вьет[…] арадай армиин ба партизан[…] добтолхо үедэ французска […] туһалбариин частьнуудай […] солдадууд усадхагдаа, 265 […] ладууд плендэ абтаа. Энэ […] французска 5 самолет бууд[…] унагаагдаһан ба 3 самолет […] гэмтээгдэһэн байна. Һомо […] сэлнүүдэй склад шатаагдаа.

Арадай армиин эзэлһэн […] трофейнүүд гэбэл: артилле[…] 6 ехэ буу, 146 пулемёт, 225 […] товконууд, 7 автомашина, […] радиоустановконууд, 1000 […] бензин ба 12 склад һомо […] сэлнүүд болоно.

Французска сэрэгүүд Ка[…] ба Ланг-Сон шадарай сэрэ[…] постнуудһаа түригдэн гарга[…] тэрэнэй ашаар 600 квадрат[…] лометр газар сүлөөлэгдөө.

Као-Бангын ба Ланг-Сон[…] зон добтолгые бэлэдхэхэ […] эдэбхитэйгээр хабаадаба, т[…] һомо хэрэгсэлнүүдые […] армиие эдеэ хоолоор ха[…] дайсанаар эзэлэгдэһэн райо[…] хорлон һүйдхэлгые эмхи[…] байна. Тэрээнһээ гадна хүн […] армида 2 миллион пиастр […] бэлэглэбэ.

Бельгидэхи байда[…]

ПАРИЖ, августын 18. (Т[…] Бельгидэ королевскэ асуудал[…] тамагаар шиидхэлгэ ороной […] тическэ ажабайдалые хүнг[…] гүй. Баруунай социалисти[…] урбагша үүргые ойлгоһон о[…] тэ ажалшад хадаа саашан[…] литическэ аашануудтань э[…] ез болинхой.

Бельгиин реакционно зон[…] нюурнууд буу зэбсэг тү[…] сэрэгэй бюджет ехэ болгохо[…] олониитэ ажалшадые эконом[…] ка дарлалгаяа шангадхаха […] ороноо түлхин оруулжа […] Энэ политикадань бельг[…] ажалшад эрид шууд тэмс[…] харюусана.

Антверпенскэ докёрнуудай […] гэдэниитын забастовко […] жэшээ болоно.

Харюусалгатай редакт[…]
орлогшо Ц. Б. БУДА[…]

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан-Удэ ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: отв. редактора—23; АТС—1-80, зам. отв. редактора—7-85; отв. секретаря 3-23; отделов партийной и комсомольск[…] жизни культуры и быта—4-52; пропаганды и агитации — 7-85; сельского хозяйства промышленности и транспорта—6-84; переводов — 3-23; писем трудящихся и информации—6-84 (2 зв.); об'явлений 2-64 (2 зв.); Для междугородных переговоров — 16.

Н—02369. Типография Управления полиграфии, издательства и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.0[…]